

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 14 november 2011 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

Mw.drs. U.P. Blom (voorzitter), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), mw.drs. F.M. Alsem (VVD), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), mw. E.J. Broere (PVV), mw. Y. Claus (SP), drs. K.E. Driehuijs (PvdA), drs. J.G. van Hal Scheffer (PVV), ing. E.P.G. van Hees (PVV), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw. K.N. Jedema (D66), W. Joustra (VVD), drs. A.H.L. Kocken (VVD), mw.drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers (CDA), J. Marchal (SGP), mw. E. Nap (CDA), mw. N.J. Onrust (GroenLinks), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), mw.drs. J.C.M. Versteeg (D66) en mw. P.J. van Viegen MSc (PvdA).
Vanuit de Statencommissie Ruimte, Groen en Water Mw. A.M.C. Mineur (SP), Dhr. G.H.J. Weijerink (VVD), Dhr. C. de Kruijf (PvdA)

Met kennisgeving afwezig: mw. H.J.Keller (PvdD);

Van ambtelijke zijde aanwezig: drs. H. Schoen (adjunct-griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Blom, opent de vergadering met een woord van welkom. In het bijzonder verwelkomt zij leden van de commissie RGW, die de behandeling van agendapunt 6 bijwonen. Voorts wordt de agenda vastgesteld.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

Gedeputeerde Pennarts deelt het volgende mede:

- De provincie Utrecht maakt bestuurlijke afspraken met gemeenten over de **transitie van de jeugdzorg**. Deze week worden dienaangaande de afspraken met de gemeente Utrecht ondertekend, o.a. over het opzetten van enkele pilots. Op 18 januari wordt er met Foodvally een afspraak gemaakt over de inrichting van een eerste pilot in de transitie van jeugdzorg. De andere gemeenten volgen. De provincie streeft ernaar alles rond te hebben in het eerste kwartaal 2012.
- Op basis van de subsidieaanvragen 2012 heeft de provincie geconstateerd dat de jeugdzorginstellingen de gewenste **omslag maken in het aanbod van residentiële zorg naar pleegzorg en ambulante zorg**. Ook komt de verkorting van de behandelduur duidelijk naar voren, evenals het opschuiven van crisisopvang naar ambulante crisishulp in de omgeving van het kind. In de keten wordt er steeds beter samengewerkt. In de ambulante zorg en de pleegzorg is er meer aandacht voor het betrekken van het eigen netwerk. Dat betekent dat de door de provincie gewenste beweging in de jeugdzorg nu ook in de subsidieaanvragen 2012 duidelijk zichtbaar wordt.
- Gedeputeerde Pennarts stelt voor de **wethouders van Utrecht, Veenendaal en Houten** uit te nodigen voor een vergadering om de commissie WMC te informeren over de vraag hoe gemeenten de transitie van de jeugdzorg beleven en wat gemeenten dienaangaande van de provincie verwachten. Zij stelt voor dat in januari te organiseren.
- Op 22 december vindt er een bestuurdersbijeenkomst plaats ter afsluiting van twee provinciale programma's, nl. **Utrechtse Jeugd Centraal en de Sociale Agenda**. De commissieleden WMC worden ook voor die bijeenkomst uitgenodigd.

- Deze week vindt de **Week van de Jeugdzorg** plaats. Op 16 november is er feest in het provinciehuis en daarbij is de commissie WMC van harte welkom. In het kader van de Week van de Jeugdzorg wordt er o.a. met een scholentoeer gestart: een bus bezoekt middelbare scholen om leerlingen te informeren over de jeugdzorg. Dat levert nu al veel positieve reacties op. Er wordt ook een filmpje getoond dat in samenwerking met RTV Utrecht is gerealiseerd. Overigens wordt het filmpje over de Utrechtse jeugdzorg ook door RTV Utrecht uitgezonden.

Mevrouw Van Viegen stelt het op prijs voorgaande informatie van gedeputeerde Pennarts terug te kunnen lezen.

Gedeputeerde Pennarts zegt toe dat zij voornoemde informatie naar de commissie zal doorsturen.

Mevrouw Alsem is verheugd te horen dat de gewenste omslag in de jeugdzorg zich aan het voltrekken is. Zij vraagt of het mogelijk is dat de informatie per jeugdzorgaanbieder wordt uitgesplitst. Gedeputeerde Pennarts zegt dat toe. De mededelingen die zij zojuist heeft gedaan zullen worden uitgesplitst naar de diverse jeugdzorginstellingen en deze zullen naar de commissie worden gezonden.

De voorzitter stelt het op prijs dat de gedeputeerde de commissie ook schriftelijk informeert over de voortgang van de gesprekken met gemeenten over het afsprakenkader in relatie tot de transitie van de jeugdzorg. Ook dat wordt door gedeputeerde Pennarts toegezegd.

Gedeputeerde Pennarts vervolgt haar mededelingen:

- Aangezien het programma Wel Thuis dit jaar wordt afgesloten zal er op woensdag 7 december een **kennisoverdrachtbijeenkomst over Wel Thuis** voor gemeenten en instellingen worden georganiseerd, het zgn. Kennisatelier. Daarnaast wordt er op 9 december van 13.00-16.30 uur een bestuurdersbijeenkomst georganiseerd voor wethouders, bestuurders van zorginstellingen, corporaties en organisaties, o.a. over de wijze hoe organisaties zelf verder kunnen met de thema's uit Wel Thuis.
- Tijdens de P.S.-vergadering van 31 oktober kwam naar voren dat **Kunst Centraal** gevraagd heeft om een frictiekostenbudget. De commissie Bezwaar en Beroep heeft G.S. geadviseerd om het bedrag van ruim € 400.000 eenmalig toe te kennen in het komende jaar. Daarmee wordt Kunst Centraal in de gelegenheid gesteld zijn programmering aan te passen. G.S. hebben dat advies ter harte genomen. Een en ander zal verder met Kunst Centraal worden gecommuniceerd.
- In de week van 21 oktober zijn er 47 organisaties door de provincie geïnformeerd over het feit dat de provinciale subsidie op termijn gaat eindigen. Het gaat hier om de tweede tranche van de **cultuursubsidie bezuinigingen**. Deze 47 organisaties kunnen daar op reageren door middel van het indienen van een zienswijze t/m 18 november. Op basis van die zienswijzen zal de provincie de definitieve aankondiging sturen die een reactie geeft op de zienswijzen van de instellingen. Daarna kunnen de instellingen tot 3 februari 2012 bezwaar indienen tegen de definitieve aankondiging van de provincie. De commissie WMC zal hierover nader worden geïnformeerd. Op 12 december a.s. zal zij de commissie WMC laten weten hoeveel zienswijzen er zijn ingediend. In de commissievergadering van 9 januari zal een statenbrief aan de orde komen waarin de zienswijzen zijn bijgevoegd. In de commissievergadering van 13 februari zal de commissie een statenbrief ontvangen met daarbij de definitieve aankondigingen aan de instellingen. Gedeputeerde Pennarts zegt toe dat zij voornoemde informatie ook schriftelijk aan de commissie WMC zal doorgeven.

De voorzitter laat het volgende weten:

- Aandacht vraag zij voor de *Avond van de Jeugdzorg*. Mevrouw Alsem en de heer Van Hal Scheffer zullen namens P.S. zitting nemen in de jury voor de Award uitreiking.
- Op 13 december a.s. (en niet 15 november) wordt er voor P.S. en de gemeenteraad van Utrecht een informatiebijeenkomst georganiseerd over het programma *Vrede van Utrecht*.
- Op 9 januari vindt er een kort *werkbezoek Cultuureducatie plaats*. De voorzitter vraagt hiervoor aandacht. Helaas dubbelt dit deels met de vergadering van de commissie MME, echter, dat is niet altijd te voorkomen.

2.1 Sportservice toelichting bezwaarschrift voor commissie WMC (WMC74)

2.2 Holland Opera Brandbrief bezuinigingen (WMC78)

Mevrouw Hoek vindt het jammer dat beide ingezonden brieven pas nu door de commissie zijn ontvangen, terwijl ze bedoeld waren voor de P.S.-vergadering van oktober. Zij verzoekt dergelijke stukken voortaan tijdig door te geven aan de P.S.-leden.

De voorzitter neemt deze opmerking mee.

Mevrouw Claus vraagt of het bezwaar van Sportservice Midden Nederland al behandeld is. Zo ja, dan vraagt zij wat daarvan de uitslag is.

Gedeputeerde Pennarts beaamt dat Sportservice Midden Nederland bij de Bezwarencommissie is geweest. De organisatie is verzocht een nadere onderbouwing van de claim te leveren. Morgen heeft gedeputeerde Pennarts een gesprek met Sportservice Midden Nederland; partijen zijn nog volop met elkaar in onderhandeling.

3. Verslag vergadering statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 3 oktober 2011

Mevrouw Van Viegen deelt mede dat zij in de verslagen soms een quote van haarzelf tegenkomt die zij niet herkent, o.a. op pag. 14 waar het gaat om de Contourennota Jeugdzorg. Spreekster ging daar inderdaad in op het voorbeeld van gedeputeerde Pennarts over de Tomtom. Zij gaf toen aan dat, wanneer men de eindbestemming niet weet, het geen zin heeft compleet de verkeerde kant op te rijden. Echter, thuis blijven zitten wachten totdat iemand uit zichzelf je de eindbestemming komt aanreiken is wel het andere uiterste. Zij deed daarmee de oproep aan G.S. om richting rijk kenbaar te maken dat de provincie Utrecht op korte termijn wil weten 'waar op gewacht wordt'. Zij ziet dat niet terug in de tweede alinea van pag. 14. Overigens is zij niet bekend met het invoeren van alternatieve bestemmingen in een Tomtom. Zij waardeert de uitgebreide verslaglegging maar onderstreept het belang van de zorgvuldigheid omdat de verslagen haar collega's de mogelijkheid bieden haar aan te spreken op haar woorden en haar daaraan te houden. Dat wordt echter lastig wanneer zij zich niet in het verslag herkent.

De voorzitter zegt toe dat dit zal worden meegenomen. Wel vraagt zij de commissieleden inhoudelijke op- en aanmerkingen op verslagen bij voorkeur voorafgaand aan de vergadering aan de griffie door te geven.

Voorts wordt door mevrouw Maasdam gesignaleerd dat mevrouw Hoek ten onrechte bij de afweziggen wordt vermeld.

Met in achtneming van voornoemde opmerkingen, wordt het verslag van de vergadering van de statencommissie WMC van 3 oktober jl. vastgesteld.

4. Rondvraag

De heer Marchal stelt een vraag over de aanrijtijden van de ambulances; overigens heeft hij deze vraag vanmorgen schriftelijk doorgegeven aan de griffie. De gedeputeerde had aangegeven dat er een plan in voorbereiding is voor de meest perifere gebieden in de provincie. Daar valt ook de

gemeente Wijk bij Duurstede onder. Hij vraagt of dat plan al bij de desbetreffende gemeenten bekend is; worden die gemeenten er ook bij betrokken? Welke maatregelen heeft de gedeputeerde voor ogen om de aanrijtijden voor de perifere gebieden te verkorten? Komen er meer ambulanceposten en op welke termijn worden de maatregelen naar alle waarschijnlijkheid ingevoerd? Wanneer is het effect zichtbaar van de actie die nu is uitgezet?

Gedeputeerde Pennarts laat weten dat de heer Marchal zo spoedig mogelijk schriftelijk antwoord op zijn vragen zal ontvangen.

5. Termijnagenda

De voorzitter signaleert dat er een e-mailwisseling is geweest tussen mevrouw Alsem en gedeputeerde Pennarts over een mogelijke **bijeenkomst over de jeugdzorg**. Mevrouw Alsem gaf aan dat de contourennota door P.S. is vastgesteld maar dat er inmiddels ook al weer nieuwe informatie is vanuit het rijk. Voor het einde van dit jaar komt er van het rijk een transitieplan voor de jeugdzorg. Mevrouw Alsem pleitte ervoor dat P.S. van gedachten wisselen en ideeën gaan ontwikkelen over dit onderwerp. De voorzitter acht het echter niet haalbaar zo'n bijeenkomst reeds in december te organiseren maar januari is wel mogelijk. Mevrouw Alsem wil daar graag een inspirerende bijeenkomst van maken. Er zal een voorbereidingsgroep uit de commissie WMC worden samengesteld, ter voorbereiding van deze bijeenkomst zoals destijds ook is gebeurd bij de Agenda Vitaal Platteland. De voorzitter vraagt wie zich beschikbaar stelt voor deze voorbereidingsgroep. De volgende P.S.-leden melden zich aan: mevrouw Alsem, de heer Van Hal Scheffer, mevrouw Claus, mevrouw Versteeg, mevrouw Van Viegen en mevrouw Maasdam. De voorzitter zal na deze vergadering met betrokkenen bespreken hoe een en ander kan worden opgepakt.

De heer Driehuijs verwijst naar de mededeling van de gedeputeerde over de subsidiebezuinigingen cultuur tweede ronde in relatie tot enkele data. Hij gaat ervan uit dat die data ook in de termijnagenda worden verwerkt. Spreker memoreert dat de eerste ronde bezuinigingen veelal ter informatie op de agenda van deze commissie werd opgevoerd. Wanneer commissieleden deze stukken wilden bespreken, dan moest dat eerst worden aangemeld en kwam dat pas in een volgende vergadering weer terug. Dat lijkt hem met de door de gedeputeerde genoemde termijnen niet handig, immers, dan loopt de commissie weer achter de feiten aan. Spreker bepleit de agendapunten zo te agenderen dat deze, indien nodig, een zinvolle bespreking mogelijk maken. Voorts staat de PvdA op het standpunt dat de commissie WMC eerder en meer proactief geïnformeerd had moeten worden over het feit dat de brieven over de bezuinigingen aan de cultuurorganisaties reeds de deur uit zijn. Gedeputeerde Pennarts memoreert dat zij in een eerder stadium heeft gemeld dat er nog een tweede tranche bezuinigingen zou volgen. In de P.S.-vergadering van 31 oktober heeft zij dat ook aangekondigd. Het schrijven van brieven is een bevoegdheid van G.S. Eerder is zij door P.S. aangesproken op de wijze waarop de eerste brief, bedoeld voor de subsidierelaties, was geschreven. Zij heeft zich dat ter harte genomen. Uiteraard worden P.S. over deze brief geïnformeerd maar ook over de reacties van de organisaties die de brief ontvangen hebben.

De heer Driehuijs is blij dat de gedeputeerde de opmerking over de redactie van de eerste brief heeft overgenomen; de toon van die brieven was nogal koud. Tegelijkertijd hoopt hij dat de gedeputeerde zich kan voorstellen dat instellingen, die een brief krijgen waar zij van schrikken of het daarmee niet eens zijn, daarover P.S.-leden kunnen gaan benaderen. Het is dan wel vervelend dat die P.S.-leden daarover nog in het ongewisse zijn. Het is handig dat het hoogste bestuursorgaan van de provincie daarover dan is geïnformeerd.

De heer Kocken wil ervoor waken dat de commissie WMC het werk van G.S. over zou gaan doen. Hij sluit zich aan bij de opmerking van de gedeputeerde dat het goed is dat P.S. over de bezuinigingen op de cultuurorganisaties worden geïnformeerd. Wat hem betreft kan deze commissie

de stukken informatief op de agenda plaatsen. Afhankelijk van de reacties vanuit het veld kan het nuttig zijn een en ander te bespreken, maar op voorhand wil hij dat zo niet stellen.

De heer Van Hal Scheffer vraagt waarom het statenvoorstel Decentralisatie Regionale Historische Centra op de termijnagenda is verplaatst van 9 januari 2012 naar 26 maart 2012.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat dit voortkomt uit het feit dat men er nog niet uit is wat de financiële bijdrage van de provincie Utrecht daarvoor wordt. De provincie heeft vele meters archief, meer dan andere provincies, omdat Utrecht ook de bisschoppelijke archieven in bezit heeft. Utrecht springt ongunstig uit de verdeelsleutel en in een volgende onderhandelingsronde wordt getracht een en ander te vereffenen met andere provincies. Om die reden komt het voorstel later.

De heer Schaddelee verwijst naar de termijnagenda. Op 13 februari staat een gesprek met de wethouders over de transitie jeugdzorg gepland. De gedeputeerde vertelde zojuist dat dit gesprek ook wel in januari kan plaatsvinden. Hij stelt voor dat gesprek ook daadwerkelijk in januari te organiseren omdat de provincie zo meer aangehaakt blijft bij de werkgroep van mevrouw Alsem over visieontwikkeling jeugdzorg.

Gedeputeerde Pennarts vindt dat een goed idee. Het is mogelijk het gesprek met de wethouders in de commissievergadering WMC op 9 januari te voeren. Dat zou een goede voorbereiding zijn op de visievorming transitie jeugdzorg. Het gaat hier om de wethouders van Veenendaal en Houten omdat zij in de VNG-transitiecommissie zitten en met kennis van zaken over deze operatie kunnen spreken. Ook de wethouder van de stad Utrecht wordt uitgenodigd omdat Utrecht binnen onze provincie de grootste gemeente is die de jeugdzorg moet gaan organiseren.

Gedeputeerde Pennarts signaleert dat er op de termijnagenda in januari twee eindrapportages staan, nl. van Wel Thuis en van de Sociale Agenda. Het verzoek is deze rapportages naar februari te verplaatsen. Aldus wordt besloten.

De heer Van Hees memoreert dat hij in de vorige commissievergadering aangaande de eindevaluatie van de Utrechtse Schatkamer vroeg of er bij de agendering rekening kon worden gehouden met de concept Cultuurnota. In de notulen van de vorige vergadering staat dat de gedeputeerde op dat verzoek zou terugkomen, maar hij heeft dat niet kunnen terugvinden.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat de evaluatie van de Utrechtse Schatkamer op 26 maart aan de orde zal komen. Ook zij vindt dat niet terug in de definitieve termijnagenda. Zij zal dat nagaan. De startnotitie van de Cultuurnota staat geprogrammeerd voor januari.

De heer Van Hees wilde beide documenten op elkaar afstemmen maar hij begrijpt nu dat dit niet lukt. Hij vindt dat teleurstellend. In maart/april van dit jaar werd nl. aangegeven dat de evaluatie van de Utrechtse Schatkamer eind van dit jaar aan de orde zou komen.

Gedeputeerde Pennarts wijst erop dat de Utrechtse Schatkamer een aflopend programma is. Het budget stopt einde van dit jaar. In principe is er in het nieuwe cultuurbeleid geen ruimte voor een omvangrijk programma als De Utrechtse Schatkamer. Wel wordt nagedacht over de vraag hoe op elektronische wijze bestanden en archieven toegankelijk kunnen worden gemaakt. Dat element zal wel terug te vinden zijn in de startnotitie Cultuurnota.

Op een vraag van mevrouw Nap, antwoordt de voorzitter dat de wethouders op 9 januari voor de commissievergadering WMC worden uitgenodigd.

6. Statenbrief Startnotitie Binnenstedelijke Ontwikkeling

6.1 Statenbrief eindevaluatie knelpuntenpot woningbouwstagnatie

De voorzitter verzoekt de fracties met name in te gaan op de vragen die in de statenbrief worden gesteld op pag. 1, nl. hoe kijkt de commissie aan tegen:

- een beweging van Wonen naar Binnenstedelijke Ontwikkeling?
- een gebiedsgerichte aanpak, met focus op grotere gebieden?
- het pakket van maatregelen dat daarbij hoort een langere inzet rechtvaardigt vanuit de provincie?

De heer Joustra geeft aan dat de VVD blij is met deze opzet waarin het woord “ambitie” opvalt. Ambitie is mooi, dat is de weg naar succes maar ambitie moet wel gerelateerd zijn aan talent. Wanneer Wesley Snijder de ambitie zou hebben gehad om basketballer te worden, dan had men niet zoveel van hem gehoord. Utrecht is geen krimpprovincie maar de groei bedraagt slechts een schamele halve procent en dat vertaalt zich naar 6000 nieuwe inwoners per jaar. Dat betekent slechts 2600 nieuwe woningen per jaar. Het tekort wordt op 17.000 woningen berekend terwijl er meer dan 20.000 woningen te koop staan. Met andere woorden: men heeft te maken met een woningmarkt die dwingt tot het bijstellen van de ambities. Men kan het aanjaagteam helpen door de lat wat minder hoog te leggen. Wanneer men de huizen in Utrecht te duur vindt, dan zou men over een maand nog maar eens moeten terugkomen. Dan wordt duidelijk dat de markt zijn werk vanzelf doet. De VVD wil inzetten op de aanpak van leegstaande kantoren. Zo is een kwart van de kantoren in Maarssen langdurig leeg. De VVD kan er goedkeuring aan geven wanneer leegstaande kantoornruimte wordt omgebouwd tot wooneenheden. Datzelfde geldt voor ongebruikt industrieterrein. De statenbrief focust op binnenstedelijke plannen. Er wordt echter niet over de kleine kernen gesproken en dat is wat betreft de VVD een manco. Collectief Particulier Opdrachtgeverschap lijkt te slagen omdat de burger betrokken is bij het pand dat hij of zij wil gaan bouwen. Het is voor het Aanjaagteam een open doel om daarvan gebruik te maken.

De vragen uit deze statenbrief zijn moeilijk te beantwoorden omdat de binnenstedelijke ontwikkeling alleen maar een woordverschil oplevert terwijl de plannen erg veel lijken op de plannen die al in uitvoering waren dan wel gestopt zijn. Spreker pleit dienaangaande voor meer concretisering van functieverandering van leegstaande kantoren en het stimuleren van binnenstedelijke plannen en daar hoort ook de bebouwde kom van kleine kernen bij. Hoe dan ook mag er niet voor leegstand worden gebouwd.

De heer Driehuijs deelt mede dat de PvdA wonen hoog in het vaandel heeft staan. Zijn fractie heeft daar eerder aandacht voor gevraagd, ook als het gaat om de inzet van € 10 miljoen uit het Collegeprogramma. Gedeputeerde De Vries liet eerder weten dat de provincie geen huizen bouwt. Dat doet het ergste vrezen wanneer er een startnotitie over binnenstedelijke ontwikkeling wordt uitgebracht. Toch valt dat alleszins mee. Spreker complimenteert gedeputeerde De Vries met deze startnotitie die waardevolle observaties bevat.

G.S. hebben in het kader van de begroting aangegeven dat wonen onderdeel gaat uitmaken van een integrale ruimtelijke afweging. Dat wordt hier vertaald in een focus op binnenstedelijke ontwikkeling. De VVD meende dat er slechts een ander etiket wordt opgeplakt. De heer Driehuijs vraagt de gedeputeerde of dat inderdaad het geval is of gaat het nu echt om iets anders? Voor de PvdA is het erg belangrijk dat wonen een nadrukkelijke rol heeft en blijft houden. De provincie bouwt geen huizen maar de provincie heeft wel een rol en een mogelijkheid om stimulerend te opereren. De PvdA ziet daartoe in deze notitie de nodige aanzetten. Hij vraagt dienaangaande van de gedeputeerde de bevestiging dat de provincie op dat terrein een actieve rol gaat spelen.

Gezocht is naar het doel van deze startnotitie. Op diverse plekken van de startnotitie staat dat doel verwoord, nl. bij punt 1.4 en op pag. 22 staat dat “het de bedoeling is om tot richtinggevende keuzes te komen bij het bepalen van de provinciale uitgangspunten”. Op dat punt vindt de PvdA de startnotitie nog wat te kort schieten. De PvdA wil meer aanzetten zien naar de richting waarin G.S. denkt. Nu bevat het palet nog vele vragen. In punt 1.6 worden de opties voor het vervolg genoemd. Hij constateert dat alle punten die daar genoemd zijn, vragen bevatten. Het dagelijks bestuur van de provincie heeft hierover nagedacht, de ambtelijke organisatie heeft hier ideeën over, er is ook nog een woonvisie uit het verleden waaruit kan worden geput en dat alles leidt dan tot een nieuwe visie.

Echter, hier gaat het om een opeenstapeling van vragen. Wanneer alle fracties die vragen gaan beantwoorden, wordt het erg complex om daar een consistente lijn uit te halen. G.S. hebben een eigen verantwoordelijkheid om P.S. bij de hand te nemen wat betreft de goede richting. De PvdA vindt het jammer dat de notitie te weinig handvatten bevat op basis waarvan kan worden afgewogen of de ingezette lijn al dan niet moet worden gesteund.

Eén van de vragen heeft betrekking op de beperkte middelen en de hoge ambities. Eerder hebben G.S. in het kader van de begrotingsbehandeling aangegeven dat het bedrag van € 10 miljoen onderdeel wordt van een brede ruimtelijke afweging. De heer Driehuijs vraagt wat dat inhoudt. Is dat herstructurering van bedrijventerreinen, het ombouwen van leegstaande kantoren, het groen of de duurzaamheid en is wonen daar dan onderdeel van? De PvdA is van oordeel dat de € 10 miljoen moet worden ingezet om de kernproblemen aan te pakken wat betreft wonen en wat betreft de leegstaande kantoren. Het is “verschrikkelijk” dat er gemeenten in de provincie Utrecht zijn waar 34% van de kantoren leeg staat. Dat is een drama voor gemeenten, voor de leefbaarheid maar ook voor ontwikkelaars en vastgoedbeheerders die de panden in eigendom hebben. Het is dan wel erg wrang dat in elk weiland naast de snelweg nieuwe kantoren gaan verrijzen. Zo wordt het probleem niet alleen maar verplaatst, maar ook versterkt. Voor een deel is het juist dat de markt zich zelf corrigeert, echter, de markt heeft ook bijgedragen aan de huidige situatie. Het is aan de overheid om daar regie op te voeren. Al die leegstaande panden in de provincie zijn voor iedereen slecht. Met alle belanghebbenden moet worden gesproken hoe de problemen moeten worden aangepakt.

De heer Van Hal Scheffer constateert dat de heer Driehuijs bezorgd is over leegstaande kantoorpanden. Heeft de PvdA voor of tegen de aanschaf van het nieuwe provinciehuis gestemd? De heer Driehuijs antwoordt dat zijn fractie daar tegen heeft gestemd. Het provinciehuis is nu niet aan de orde, het gaat nu om de bredere ontwikkeling. Onderaan pag. 12 staat “Er is een breed draagvlak voor de binnenstedelijke opgave bij alle betrokken partijen. Alle partijen geven echter aan dat de realisatie op dit moment erg lastig is.” Daar ligt een taak van de provincie om te stimuleren en richting te geven. Het bedrag van € 10 miljoen zou moeten worden ingezet in een revolving fund om dat eenmalige geld met een vliegwielfunctie ook langjarig te kunnen behouden. De PvdA ziet niet veel in de opmerking onder de vierde bullit op pag. 13 dat de provincie ook zelf risicodragend moet gaan participeren. Dat is niet de rol van de overheid. De PvdA raadt af dat te doen. Dat moet men overlaten aan gemeenten, marktpartijen, corporaties en anderen.

Op pag. 14 gaat het over vraagstimulering. Dat raakt aan de kern van het probleem, nl. dat de prijs van een woning te hoog is voor veel mensen om de stap naar de woningmarkt te kunnen maken. Dat is met name voor starters een heel groot probleem. Mogelijk zullen de woningprijzen wat gaan dalen maar ook dan blijft het voor starters met de aangescherpte hypotheeknormen een enorm probleem om de stap op de woningmarkt te maken. In de huursector is het nog een groter drama. Op de Utrechtse woningmarkt is grote druk en geen doorstroming terwijl er steeds meer jongeren en hoogopgeleiden bij komen. Daar moet aan worden gewerkt. Dat vraagt overigens wel om een systeemverandering maar dat vereist landelijke maatregelen. Immers, de hypotheekafrek blijft de markt verstoren.

De heer Joustra begrijpt dat de heer Driehuijs spreekt over de markt; wat bedoelt hij daarmee? Bedoeld meneer Driehuis met door de markt zijn we waar we nu zijn dat we goede tandpasta hebben en goedkope auto's?"

Ook sprak de heer Driehuijs over marktverstoring maar er is in Utrecht meer sociale woningbouw dan in elk ander land ter wereld. Dat is pas marktverstoring

De heer Driehuijs antwoordt dat sociale woningen nodig zijn voor mensen die daar, gelet op hun inkomen, op zijn aangewezen. Het komt voor dat mensen zeven jaar op een woning moeten wachten voordat ze aan de beurt zijn. Het is maar goed dat Nederland een beschaafd land is waar ook wordt gezorgd dat mensen aan de onderkant van de woningmarkt in kwalitatief goede woningen kunnen wonen. Dit lost zich niet vanzelf op. Daarom zijn er in Nederland woningcorporaties die goede oplossingen mogelijk moeten maken voor de onderkant van de woningmarkt. Daar is hij heel blij

mee. Marktverstoring heeft geleid tot te dure woningen en onverkoopbare woningen. Er zijn nu projectontwikkelaars die hele wijken met woningen niet meer kunnen verkopen. Die woningen gaan de particuliere verhuur in of worden herontwikkeld. Dat alles heeft tot niets geleid.

De heer Joustra wijst erop dat er in de provincies Limburg, Zeeland en Friesland woningen leeg staan; hoe kan er dan zo'n grote druk op de woningmarkt zijn?

De heer Driehuijs heeft het over de provincie Utrecht; daar is sprake van een wezenlijk andere situatie dan in Zeeland.

De heer Joustra benadrukt dat er geen tekort is aan woningen maar een tekort aan kopers.

De heer Driehuijs geeft nogmaals aan dat de Utrechtse woningmarkt wel een zetje kan gebruiken.

Daar is deze startnotitie ook op geënt. De PvdA steunt het college daar in.

De PvdA wil naast het vervangen van kantoorruimte door woningen ook renovatie van bestaande kantoorruimte, alvorens er weer nieuwe kantoorruimte wordt gebouwd. Daarmee kunnen nieuwe problemen worden voorkomen. In de notitie wordt gekozen voor een bredere aanpak maar ook de woonomgeving moet worden meegenomen. Er moet niet alleen naar de gebouwen en de woningen worden gekeken maar ook naar de leefbaarheid in het algemeen.

In de notitie staat dat er sprake is van een complex en integraal werkveld. De PvdA vraagt of een en ander met de koppeling aan PRS en OMU niet nog veel complexer wordt dan het al is. Wat gebeurt er als er op één van die terreinen vertraging gaat ontstaan? De PvdA is voorstander van een milieuvriendelijke, duurzame, gedifferentieerde aanpak die toegankelijk is voor de verschillende doelgroepen.

Mevrouw Nap komt terug op een eerdere vraag van de PVV over het nieuwe provinciehuis waarop de heer Driehuijs liet weten dat de PvdA daarvan tegenstander was. De heer Driehuijs merkte toen ook op dat zijn fractie voorstander is van het renoveren van bestaande kantoorruimte in plaats van nieuwbouw. Mevrouw Nap wijst erop dat dit ook het geval is met het nieuwe provinciehuis: een bestaand kantoorpand wordt gerenoveerd en geschikt gemaakt voor de provinciale organisatie. De PvdA wil kantoorruimte transformeren in woonruimte; ook dat gaat gebeuren met het huidige provinciekantoor waar woningen worden ontwikkeld. Achteraf had de PvdA dus beter voor het nieuwe provinciekantoor kunnen stemmen.

De voorzitter verzoekt het CDA verder in te gaan op de startnotitie.

Mevrouw Nap laat weten dat haar fractie blij is met deze startnotitie. Echter, naar het oordeel van het CDA is deze nog wel wat vaag. Ook haar fractie is voorstander van een betere aansluiting en inbedding in de PRS en een betere afstemming tussen vraag en aanbod, toekomstbestendigere kwaliteit en efficiënter ruimtegebruik. Overigens kan niemand daar tegenstander van zijn. Ieder kan achter dergelijke intenties staan. Het CDA had graag in de startnotitie een aantal keuzes gezien die nader konden worden uitgewerkt, gekoppeld aan voorstellen met doelstellingen en investeringen. Dat plan had vervolgens ter goedkeuring aan P.S. moeten worden voorgelegd. Pas dan kan er daadwerkelijk een keuze worden gemaakt terwijl er nu uitsluitend over intenties wordt gesproken. Vooralsnog staan er in deze startnotitie geen zaken waarmee het CDA niet kan instemmen. De rol van de provincie als regisseur, stimulator en participerende partij lijkt de juiste. Wel moet er rekening mee worden gehouden dat de provincie geen "al te grote broek aantrekt"; de provincie dient zich te concentreren op 1 of 2 onderdelen waar ze goed in is en het budget moet daarvoor worden aangewend. Ook het CDA wil voorrang geven aan binnenstedelijk bouwen boven uitleglocaties in het groen. Dat spreekt voor zich en komt terug in alle verkiezingsprogramma's van de coalitiepartijen en waarschijnlijk ook van een aantal oppositiepartijen. Het is logisch dat binnenstedelijke bouw meer tijd kost. Haar fractie wil G.S. dan ook de ruimte geven om meer tijd te investeren om dat voor elkaar te krijgen, maar ook dat spreekt voor zich. Het CDA kan de richting van deze startnotitie onderschrijven maar wil graag meer uitwerking in keuzes.

Mevrouw Jedema dankt de gedeputeerde voor deze startnotitie. Voor D66 is binnenstedelijke ontwikkeling binnen de rode contour een belangrijk onderdeel van het ruimtelijk beleid van de provincie Utrecht. D66 leest dat ook terug in de startnotitie. D66 juicht de beweging van wonen naar binnenstedelijke ontwikkeling van harte toe. Wonen is geen geïsoleerde beleving. Het gaat ook om groen in de omgeving. Een geïntegreerde benadering is nodig en oog moet er zijn voor het binnen de rode contour ontwikkelen conform de SER-ladder die aangeeft dat er eerst sprake moet zijn van herstructurering voordat nieuwe uitleglocaties in beeld komen. D66 is ook blij met de focus die de startnotitie op meerdere plaatsen uitstraalt. Op sommige onderdelen is de gemeente aan zet en niet de provincie. D66 begrijpt de gebiedsgerichte inzet op de grotere gebieden. Wel vraagt spreekster zich af hoe die focus uitpakt. De uitwerking in de Kadernota ziet haar fractie graag tegemoet. Gevraagd wordt naar de rol van de provincie met betrekking tot het toevoegen van meerwaarde, rekening houdend met andere belanghebbenden zoals gemeenten, woningcorporaties en ontwikkelaars. D66 kan zich vinden in een procesgerichte aanpak en het instrument van het aanjaagteam. De provincie moet meedenken, stimuleren, aanjagen maar daar mag het niet bij blijven. Het rijk heeft in zijn woonvisie gewezen op de rol van de provincie in het aanspreken van gemeenten op het nakomen van hun taken. Daarvoor is een ruimtelijk instrumentarium beschikbaar. D66 is het daarmee eens. Mevrouw Jedema vraagt of de gedeputeerde dat ook zo ziet.

Voorts wordt gevraagd hoe men aankijkt tegen het pakket van voorgestelde maatregelen. De startnotitie gaat in op een drietal beoogde effecten. D66 vindt het van groot belang dat de transformatie van leegstaande kantoren prioriteit krijgt. In de P.S.-vergadering van oktober heeft D66 bij de behandeling van de Economische Visie aangegeven graag concrete stappen tegemoet te zien met betrekking tot deze leegstand. Dit kan ook een middel zijn om woningnood onder studenten te verminderen. Zij vraagt of de gedeputeerde die lijn deelt.

Op pag. 15 wordt bij toekomstbestendige binnenstedelijke kwaliteit de financiële constructies aangehaald, een instrument dat binnenstedelijke kwaliteit bij nieuwe ontwikkelingen inzichtelijk maakt. Deze tekst is erg vaag. Zij vraagt of de gedeputeerde kan bevestigen dat dit onderwerp in de kadernota specifiek zal worden uitgewerkt.

Voorts wordt gevraagd of de fracties zich kunnen herkennen in de geschetste thematiek van de binnenstedelijke ontwikkelingen, trends en bestaande kaders. D66 gaat mee in de geschetste lijn en erkent het belang van het behoud van de rode contour. Bij de woonopgave vraagt haar fractie nogmaals nadrukkelijk om de transformatie van leegstaande kantoren daarbij te betrekken. Wat betreft de kaders wordt op pag. 15 melding gemaakt van het VO PRS, als zijnde een bestaand kader. Echter, over de PRS moet nog worden besloten en het VO is slechts een bouwsteen maar kan geen staand beleid worden genoemd. Zij vraagt of de gedeputeerde dat met haar eens is.

Mevrouw Broere sluit zich aan bij de opmerking dat dit stuk vaag en weinig concreet is. Ook wordt het doel niet helemaal helder. Er staan veel ambtelijke kreten in die als motto hebben "Mijn wasmiddel wast morgen nog beter dan vandaag". Terzake verwijst zij naar een betere afstemming tussen vraag en aanbod van de binnenstedelijke functies wonen en werken. Daar was toch al sprake van? Melding wordt gemaakt van toekomstbestendigere binnenstedelijke kwaliteit, efficiënter ruimtegebruik. Zij vraagt hoe men dat verzint.

De PVV is geen voorstander van het inschakelen van de OMU; sowieso ziet haar fractie het oprichten van de OMU niet zitten. Aangegeven wordt dat de transformatie van kantoren naar woningen de woningdichtheid bevordert. Dat wordt ook niet ontkend. Steeds komt het handhaven van de rode contouren naar voren: wel meer woningen, wel meer mensen, wel meer kinderen maar aan de rode contour blijft de provincie hoe dan ook vasthouden. De PVV bepleit meer soepelheid ten aanzien van de rode contour en ten aanzien van het creëren van meer ruimte om te wonen zodat onze kinderen, die nogal eens een of andere handicap hebben zoals ADHD, ook werkelijk de ruimte kunnen krijgen. Dat is voor de ontwikkeling van kinderen erg belangrijk. Zij pleit ervoor niet zo strak aan de rode contouren vast te houden maar ruimte te geven voor wonen.

De heer Schaddelee vraagt wat de PVV daarmee precies bedoelt. Ergens moet toch een grens worden getrokken waar moet worden gebouwd en waar niet.

Mevrouw Broere licht toe dat de PVV van mening is dat, daar waar nodig, er niet zo strak aan die rode contour moet worden vastgehouden. Nederland groeit alsmaar door en binnenkort wonen er 17 miljoen mensen in ons land. Er worden nog steeds veel kinderen geboren en die kinderen willen spelen en hebben ruimte nodig. De provincie wil geen megastallen in de hoogte maar megastallen in de hoogte voor kinderen zijn kennelijk wel acceptabel. De PVV pleit voor ruimte, voor laagbouw daar waar het kan, en niet zo vasthouden aan de rode contouren.

De heer Schaddelee erkent dat kinderen ruimte nodig hebben en dat mensen ruimte moeten hebben om te wonen. De omschrijving dat, daar waar nodig de rode contour kan worden opgerekt, vindt hij geen helder kader. Daarvan is een nadere uitwerking nodig.

Mevrouw Broere kan zich dat voorstellen. Nu is de praktijk echter zo dat overschrijding van de rode contour met slechts 20 m² al kan leiden tot een besluit van P.S. Dat gaat haar fractie veel te ver.

Mevrouw Onrust laat weten dat GroenLinks dit een goede notitie vindt maar wel wat vaag op bepaalde onderdelen. Het is een goede beweging van de provincie om de focus van wonen naar binnenstedelijke ontwikkeling te verleggen. GroenLinks kan zich in de focus vinden, zoals deze is verwoord. De provincie werkt aan vitale en leefbare dorpen en steden en versterking van de groene ruimte. Melding wordt gemaakt van een gebiedsgerichte aanpak met focus op grotere gebieden. Zij vraagt hoe een aandachtsgebied wordt bepaald. Haar voorstel is leefbaarheid daarbij te betrekken en te concretiseren waar extra woningbouw binnenstedelijke mogelijk is of herstructurering noodzakelijk is. Zij vraagt in hoeverre de provincie voor zichzelf een regierol ziet op het gebied van woningproductie en programmering en doorstroming. Hoe zien G.S. in dit licht haar verantwoordelijkheid voor deze regionale problematiek? Er zijn nog een paar mogelijkheden voor verdieping volgens GroenLinks, zoals de transformatie van kantoren, maar ook het stimuleren van corporaties en gemeenten om op innovatieve wijze aan te besteden en niet op basis van de laagste prijs. Het is goed de markt uit te dagen om met nieuwe en duurzame oplossingen te komen. Ook kan er meer worden samengewerkt met beleggers en banken om de woningproductie op gang te brengen voor bv. de starters en de middeninkomens die nu tussen wal en schip dreigen te raken. Ook kan gedacht worden aan cofinanciering van gemeenten zodat ze energiebesparing bij particulieren kunnen stimuleren door het instellen van een subsidieregeling voor energiebesparing, zoals de provincie Overijssel ook heeft ingesteld. Haar fractie ziet dat graag in de kadernotitie terugkomen.

Mevrouw Claus merkt op dat een beweging van wonen naar binnenstedelijke ontwikkeling een goede zaak is. De SP is voor een kleinschalige aanpak. Een goede inzet van de provincie is belangrijk. Hoe gaat de provincie ervoor zorgen dat het geld zo besteed wordt dat dit het meeste effect heeft? Het zijn hoge ambities en beperkte middelen. Gezorgd moet worden voor haalbare plannen. Als gevolg van de crisis op de woningmarkt loopt de mobiliteit terug en ontstaat er meer behoefte aan goedkope dan aan duurdere woningen en aan meer huur- dan aan koopwoningen. Daarom is het goed om de behoefte inzichtelijk te maken en in kaart te brengen zodat er vraaggericht kan worden gebouwd. De leefbaarheid van de provincie wordt door het aantrekken van nieuwe bedrijven steeds minder. Eerst moet er worden gezorgd voor voldoende woningen voor de eigen bewoners. De doorstroming van de woningmarkt stagneert. Daarom dus niet meer slopen maar renoveren en bijbouwen, vooral voor starters, alleenstaanden en senioren. Spreekster verwijst naar de gemeente Utrecht. 55% van de inwoners van de gemeente Utrecht is alleenstaand. Renovatie en isolatie van sociale huur schept werk, scheelt uitstoot en geeft lucht in de portemonnee van de mensen die toch al in de hoek zitten waar de klappen vallen. De gemeente Utrecht heeft afspraken gemaakt met corporaties om in de periode 2011-2015 6000 woningen bij renovatie energiezuiniger te maken, waarbij vooral wordt ingezet op de labels F en G. Het zou mooi zijn wanneer de provincie daar ook op zou inzetten. Ook kan worden gekeken of bestaande complexen kunnen worden

omgevormd, bv. appartementen samentrekken, zodat ouders naast of bij kinderen kunnen wonen. Onderzocht kan worden of bestaande bedrijfspanden kunnen worden omgevormd tot werklocaties voor ZZP-ers die in de buurt wonen. Leegstaande bedrijfslocaties zijn melkkoeien voor projectontwikkelaars. Het zou fijn zijn wanneer de provincie ging lobbyen voor afschaffing van deze riantere regelingen. Voorts wil de SP nogmaals het belang van de startersleningen onder de aandacht brengen. Voorts wordt er ter vergadering nog een notitie van mevrouw Claus rondgedeeld.

De heer Schaddelee deelt mede dat de ChristenUnie in deze startnotitie het verbreden en het kiezen van een integrale aanpak heeft gemist. De notitie heeft het onderwerp wonen versmald naar binnenstedelijke ontwikkelingen. Dat lijkt zijn fractie niet de bedoeling. De integraliteit wordt gemist. Bedrijfsverplaatsing of herontwikkeling van kantoorterreinen hebben ook aspecten van milieu, van economie en van woningbouw in zich, maar dat komt in deze startnotitie niet naar voren. In de startnotitie staan mooie woorden en nobele bedoelingen maar urgentie ontbreekt. Welk urgent probleem wordt het eerst opgelost en hoe wordt dat opgelost? Wat gaat de provincie concreet doen met het oppakken van binnenstedelijke vraagstukken? Op pag. 8 staat dat de provincie een regionale afstemming in het woningaanbod wil faciliteren. Het is belangrijk niet alleen af te stemmen hoeveel, maar ook wat er wordt gebouwd. Gemeenten zullen gaan tegensputteren en zijn vraag is hoe de provincie daar mee om zal gaan. Op pag. 14 wordt ingegaan op het stimuleren van de vraagsturing. Als daarmee wordt beoogd de koper centraal te stellen, dan kan hij dat van harte onderschrijven. Dat geldt ook voor de aanpak op pag. 16 ten aanzien van het bevorderen van samenwerking en kennisdeling. Op die gebieden kan de provincie meerwaarde bieden.

De gemeenten zien wonen en binnenstedelijke ontwikkeling vooral als hun eigen terrein. In het verleden kwam de provincie bij die onderwerpen wel aan tafel maar altijd met een zak geld. Die tijd is voorbij. De vraag is hoe de nieuwe tijd wordt vormgegeven. Op pag. 15 leest spreker twee verontrustende voorbeelden van mogelijke financiële activiteiten. Bij de herstructurering bestaande wijken staat: "Nauwe samenwerking met gemeenten en coöperaties om financiële constructies uit te werken." Het volgende voorbeeld over samenwerkingsafspraken gaat over het inhoudelijk en het financieel invullen van projecten. Hij mag hopen zonder provinciale geldzak of worden de relaties toch weer financieel ingekleurd? Op pag. 13 leest hij over het financieren van 2.0. Wat wordt daarmee bedoeld? Het lijkt wel een aanzet tot een provinciale leenbank. Op pag. 7 wordt ingegaan op de middellange termijn en in dat kader wordt 2014 genoemd. Dat lijkt hem bij dit dossier nogal kort. Bij binnenstedelijke ontwikkelingen is er een veel langere adem nodig. Waarom worden niet de termijnen gepakt die in de PRS worden gehanteerd, nl. tot 2025? Op dit terrein is het logisch over de grenzen van collegeperioden heen te kijken. De ChristenUnie wil waarschuwen voor korte termijn denken als het bv. gaat om de ontwikkeling van woningen.

Op pag. 8 staat dat duurzaamheidsinvesteringen en omgevings- en milieueisen ondergeschikt zijn aan de uitvoerbaarheid van het bouwprogramma. Dat getuigt van korte termijn denken waar de ChristenUnie niet aan wil toegeven. Juist de consument vraagt kwalitatief hoogwaardige en duurzame woningen. Nu al blijken vraag en aanbod onvoldoende op elkaar aan te sluiten. Door toe te geven aan dit korte termijn denken wordt het probleem alleen maar groter en dan wordt er uiteindelijk voor leegstand gebouwd. Hier ligt nadrukkelijk een rol voor de provincie. Het budget voor de OMU wordt bepaald op € 10 miljoen; is dat een extra bedrag uit het coalitieakkoord? Vorig jaar is ook besloten om een bepaald bedrag uit te trekken voor bedrijventerreinen. Zit tussen beide bedragen een bepaalde overlap?

Gesproken wordt over de OMU in oprichting. Hij vraagt of de OMU al operationeel is. De problemen op de woningmarkt zijn omvangrijk. Veel oorzaken liggen buiten de provincie. De woningmarkt zit ook op slot door kunstmatige hoge huizenprijzen, veroorzaakt door grote hypotheekschulden. Bij de kantorenmarkt is o.a. afwaardering nodig om renovatie en herbestemming beter mogelijk te maken. Wellicht dat de provincie Utrecht in Den Haag op maatregelen kan aandringen. De ChristenUnie pleit ervoor om voor P.S. een expertmeeting over het thema

Woningbouw te organiseren. Daarbij moet op tafel komen wat precies de toekomstige woningbehoefte is, zowel kwantitatief als kwalitatief. Ook is het de vraag vanaf welk moment de provincie te maken krijgt met krimp. De gemiddelde vraagprijs van huizen in de provincie Utrecht is de afgelopen anderhalve jaar met 5% gezakt. Er staan bijna 20.000 huizen te koop. Of men nu voor of tegen marktwerking is, ergens gaat het niet goed. Het samenwerkingsplatform Groene Hart waarschuwde recent dat de provincie bouwt voor leegstand. Dat moet men niet willen.

De heer Marchal begrijpt dat de provincie vanuit haar rol een bijdrage wil leveren om de woningmarkt wat vlot te trekken. De SGP staat daar volledig achter. De SGP vond het moeilijk om van deze startnotitie “chocola te maken”. De binnenstedelijke gedachte kan zijn fractie onderschrijven maar dat roept wel de vraag op om hoeveel locaties het gaat, hoeveel gemeenten er bij zijn betrokken en welke bijdrage de provincie kan leveren. Hoe trekt de provincie met gemeenten op in die binnenstedelijke opgave? Als eerste aanzet en eerste gedachtevorming kan de SGP wel achter deze startnotitie staan. Bij de toezegging en aankondiging van dit onderwerp, had hij meer aan wonen gedacht, met name aan de punten die tijdens de afgelopen discussies aan de orde kwamen zoals kleine kernen, toewijzen van woningen aan eigen bevolking, startersleningen, het CPO, afspraken met woningbouwverenigingen, rode contouren e.d. Zijn fractie was ervan uit gegaan dat die punten in deze notitie naar voren zouden komen. Dat is helaas niet het geval. Hij gaat ervan uit dat deze startnotitie binnenstedelijke ontwikkeling een bouwsteen is voor de gehele Woonvisie. Hij vraagt naar de relatie tussen beide documenten. De SGP ziet de verdere concretisering met belangstelling tegemoet. Een verdere verdieping is nodig om de opties beter in beeld te krijgen. Wat betreft de financiële consequenties wijst de SGP erop dat er al geld beschikbaar is. De gedeputeerde heeft reeds gemeld dat er € 10 miljoen extra voor Binnenstedelijke ontwikkeling wordt ingezet. In de notitie staat dat dit te weinig is, gelet op de ambities. Hij vraagt in hoeverre deze ambities moeten worden bijgesteld. Dat moet helder worden. Wellicht moet er extra budget worden vrijgemaakt. De SGP is daartoe eventueel bereid om de problemen op de woningmarkt aan te pakken.

Mevrouw Hoek deelt mede dat 50PLUS op veel onderdelen achter deze startnotitie kan staan. Wel wil haar fractie G.S. de volgende input meegeven. Op pag. 4 staat dat de bedrijventerreinen, die hun huidige functie behouden, niet in deze startnotitie worden meegenomen hoewel ze wel binnen het thema vallen. Op dit moment is er veel te doen over lege bedrijventerreinen en lege kantoorterreinen. Haar voorstel is de verouderde bedrijventerreinen te integreren in deze kadernota. De oudere bedrijventerreinen kan men revitaliseren maar er is meer winst te behalen. Zo kan men ook aan categorieën denken. Een bedrijventerrein met een lichte categorie kan een zwaardere categorie krijgen. Daarentegen kan een zwaardere categorie worden verlaagd zodat clustering mogelijk wordt. Een verpauperd terrein of een bedrijventerrein tegen een rode contour aan of zelfs binnen de rode contour kan worden verlaagd tot een bedrijventerreinen met woningen. Zij wil dat aan G.S. meegeven. In de notitie wordt aangegeven dat de ambitie is om vitale dorpen en steden met openbaar vervoer te ontsluiten. Wat er ook wordt ontwikkeld of gerealiseerd; het openbaar vervoer moet goed geregeld zijn. Op pag. 8 staat de toename van een aantal huishoudens voor senioren, verstandelijk gehandicapten en mensen met een psychische beperking. De behoefte aan seniorenwoningen neemt toe tot 56%. Het is duidelijk dat Utrecht niet overal een krimpprovincie is. De provincie is meer dan alleen maar de stad Utrecht. Er moet worden nagedacht over de vraag hoe die woningen worden ontwikkeld. Op pag. 12 staat een tekst over Wel Thuis. Dat programma heeft een belangrijke functie gehad. 50PLUS betreurt het dat dit programma aan het einde van dit jaar wordt afgebouwd. Er is veel behoefte aan zorgwoningen. Daar kan Wel Thuis een belangrijke functie voor vervullen.

Gedeputeerde De Vries laat het volgende weten. Diverse fracties verzoeken G.S. snel tot concretisering over te gaan wat de provincie met binnenstedelijke ontwikkeling voor ogen heeft en

welke rol de provincie daarbij wil vervullen. Die procedure is hier ook aan de orde. Eerst wordt gezamenlijk verkend welke vragen en aandachtspunten er leven en waar men zich op moet concentreren. Deze punten moeten later in de kadernota handen en voeten krijgen, gekoppeld aan een uitvoeringsprogramma. Daarmee wordt ook vastgesteld welke instrumenten er kunnen worden ingezet om het kader vorm te kunnen geven. Een en ander zal op 26 maart in deze commissie worden besproken. Diverse opmerkingen zijn er gemaakt over de transformatie van kantoren. Vrijwel alle fracties vinden dat een belangrijk aandachtspunt. Om die reden is juist voor een integrale benadering gekozen. Spreker benadert deze problematiek vanuit het wonen samen met de gedeputeerden Van Lunteren (economische benadering) en Krol (ruimtelijke benadering). Er wordt een visie ontwikkeld waarin de rol van de provincie naar voren zal komen alsmede de instrumenten die kunnen worden ingezet voor transformatie. T.z.t. krijgen P.S. daarover meer duidelijkheid. Nagegaan wordt waar de provincie een rol kan pakken om de transformatie in gang te zetten en ervoor te zorgen dat met gemeenten en ontwikkelaars duidelijke keuzes worden gemaakt waar men wel of niet kantoren wil. Daar bij kan ook de SER ladder worden toegepast. Zo wordt heel duidelijk waar nog wel enige ontwikkeling wordt toegestaan en waar men terug wil in de oorspronkelijke ambitie.

Spreker benadrukt dat met binnenstedelijke ontwikkeling niet sec de grootstedelijke binnenstedelijke ontwikkeling wordt bedoeld. Binnenstedelijke ontwikkeling richt zich op de ontwikkeling die de provincie binnen de rode contour als ruimtelijk ordeningsinstrument voor ogen heeft. Dat betekent dat er bv. ook in Oudewater binnenstedelijke ontwikkelingen mogelijk moeten blijven. De provincie kan daaraan bijdragen met behulp van het Aanjaagteam. Gezamenlijk wordt met gemeenten onderzocht hoe plannen vlot kunnen worden getrokken. Daarbij horen ook grotere opgaves zoals in Nieuwegein met Merwestein en Amersfoort met de Kop van Isselt. De commissie WMC pleit voor een integrale benadering. De provincie Utrecht is een organisatie die veel kennis in huis heeft. De provincie wil niet alleen maar kaderstellend aan tafel zitten maar juist mede participierend in de ontwikkelingen. Het gaat hier niet om financiën maar om expertise op het gebied van bv. water, ruimtelijke ordening en wonen. Zo kan er samen met gemeenten en ontwikkelaars een team worden gevormd waarin alle aspecten integraal aan bod kunnen komen en er een betere afweging kan worden gemaakt ten aanzien van ontwikkelingen in een bepaald gebied. GroenLinks sprak over woningdifferentiatie. De provincie onderzoekt de mogelijkheden van het bevorderen van regionale afstemming, o.a. naar aanleiding van een verzoek vanuit Eemland. Dat is geen eenvoudige opgave. Ook op bestuurlijk niveau vereist het veel afstemming om gemeenten duidelijk te maken dat zij allemaal een belang hebben om met elkaar in overleg te gaan over de vraag waar ontwikkelingen wel en niet moeten worden toegestaan. Dat vraagt soms om een pijnlijk besluit in het grotere belang van een regionale ontwikkeling. De provincie wil gemeenten overtuigen dat zij daar een eigen belang in hebben. Gedeputeerde De Vries heeft begrepen dat het rijk met belangstelling naar deze ontwikkeling kijkt. Het rijk steunt een regionale aanpak van de woningbouwopgave. Hij heeft begrepen dat er in Alkmaar en in de Kop van Noord-Holland ook op die manier wordt gewerkt en hij zal zich daar gaan oriënteren over de gehanteerde werkwijze en de resultaten daarvan. Zo krijgt hij input om een voorbeeld te stellen aan de gemeenten in Eemland. Als de systematiek aanslaat, kan dat ook aan andere gemeenten worden aangeboden, zodat de regionale aansturing van de woningmarkt meer vorm gaat krijgen.

Gedeputeerde De Vries memoreert dat er veel minder financiën beschikbaar zijn dan voorheen. Er zijn vragen gesteld over de financiering en de rol van de provincie daarbij. Instrumenten als de garantstelling en de starterslening worden nu geëvalueerd. Ook de knelpuntenpot wordt geëvalueerd en de voor- en nadelen daarvan worden in beeld gebracht. Bij de kadernota en het uitvoeringsprogramma zal er een keuze worden gemaakt in instrumenten die het meest effectief zijn om in te zetten. Vragen zijn er gesteld over de financiële arrangementen en de rol van de provincie. Hij wil voorop stellen dat het niet de taak is van de provincie om arrangementen te gaan financieren. Wel wil het college van G.S. nagaan hoe partijen bij elkaar kunnen komen die van elkaar afhankelijk

zijn bij de woningbouwontwikkeling zoals banken, investeerders, ontwikkelaars, gemeenten en corporaties. Nagegaan wordt of er nieuwe manieren zijn om de financiering rond te krijgen. Duidelijk is wel dat de verkoop van woningen stagneert. Pas bij 70% verkoop van woningen wordt er gestart met de bouw. Nu de verkoop minder hard gaat wordt dat percentage vaak niet gehaald en gaat de bouw niet van start. De provincie wil nagaan of een gat van 10% of 15% toch kan worden opgevuld. Getracht wordt tezamen met andere partijen een zekere coulance te betrachten om te voorkomen dat de norm van 70% als een zwaard van Damocles boven ontwikkelingen blijft hangen waardoor woningbouw sterk gaat vertragen.

De heer Driehuijs verwijst naar pag. 13, zelf risicodragend participeren. Hij vraagt of dat nu niet meer aan de orde is. Gedeputeerde De Vries antwoordt dat risicodragend participeren aan de orde kan komen wanneer wordt besloten de OMU als instrument te gaan inzetten voor de woningbouwontwikkeling. Het is juist dat de OMU reeds in bedrijf is en zich nu primair bezighoudt met de revitalisering van bedrijventerreinen. Eerst krijgt de OMU een kans om zich verder te ontwikkelen. Wanneer dat naar tevredenheid gaat en resultaten oplevert, dan is het idee om instrumenten in te zetten om de woningbouwopgave vlot te trekken. De gedachte is bv. het aanjaagteam via de OMU in te zetten. Wellicht is dat ook een moment om financiële middelen verantwoord in te zetten; echter, dat is niet persé de bedoeling. Het is een afweging die op dat moment gemaakt gaat worden. Gedeputeerde De Vries verwacht dat over de taken van de OMU in de komende collegeperiode een discussie met P.S. zal worden aangegaan.

Opmerkingen zijn er ook over de kleine kernen gemaakt. Nogmaals stelt spreker dat ook de kleine kernen “in the picture blijven” als het gaat om binnenstedelijke ontwikkeling, zolang zich dat binnen de rode contour begeeft. Het gaat hier overigens niet om een opgave voor een collegeperiode. Het is belangrijk dat naar elkaar uit te spreken. De startnotitie binnenstedelijke ontwikkeling kan wat hem betreft ook aan de PRS worden gekoppeld tot aan het jaar 2025, zoals door de ChristenUnie werd bepleit. Spreker onderschrijft dat. De middelen kunnen wel voor vier jaar worden afgesproken. Met de knelpuntenpot heeft hij geconstateerd dat het erg jammer is dat die regeling afliep. Door door ontstond er een impasse terwijl er nog steeds vraag naar en behoefte is aan de knelpuntenpot. De knelpuntenpot wordt volgende week in de commissie BEM besproken met het verzoek aan P.S. om dit instrument voort te zetten, temeer daar er nog middelen beschikbaar zijn. Ook wat betreft de binnenstedelijke ontwikkeling zou men zich niet tot vier jaar moeten beperken maar 2025 als horizon hanteren. Immers, de crisis waar men zich nu in bevindt, zal niet in 2015 ophouden. Gedeputeerde De Vries heeft veel punten in de reactie van de PvdA herkend, ook in de analyse hoe de woningmarkt op dit moment verstopt is. Het is een beetje een kip/ei discussie en de vraag is hoe die markt in beweging kan komen. Voor bouwers en ontwikkelaars is het belangrijk zich te realiseren dat zij zich primair op de vraag moeten gaan richten. Dat kan betekenen dat er meer goedkopere woningen moeten worden gerealiseerd die beter aansluiten bij de starters die het op de woningmarkt erg moeilijk hebben. De discussie daarover wordt aangegaan in de werkgroep Woningbouw; in die werkgroep hebben de Rabobank, ontwikkelaars, het Bouwfonds, gemeenten en corporaties zitting. Dat platform zorgt voor begrip voor de verschillende rollen van de participanten. Gedeputeerde De Vries ervaart die werkgroep als erg inspirerend en stimulerend. Ook deze werkgroep zal nog om input worden gevraagd ten behoeve van voorliggende startnotitie. Dat zal worden meegenomen in de concretisering die uiteindelijk in de kadernota terecht zal komen. Spreker beaamt dat de regels ten aanzien van hypotheeklen niet meehelpen. De doorstroming op de huurmarkt komt niet los. Op dit terrein is men ook sterk afhankelijk van hetgeen er op nationaal niveau gebeurt. In de notitie wordt een onderscheid gemaakt tussen de drie rollen, nl. regionaal, lokaal en nationaal. Via het IPO wordt er bij het kabinet op aangedrongen om te komen tot meer flexibilisering en tot maatregelen die kunnen helpen om de transformatie van kantoren in gang te zetten en om mensen in de hypotheekverstrekking meer ruimte te geven, om zo de stap naar een eigen woning te kunnen maken. Het gaat hier om een samenspel tussen de verschillende overheden. Wanneer alle overheden

hun eigen rol duidelijk definiëren, dan komt men tegemoet aan de ambities die in deze startnotitie zijn verwoord.

Opmerkingen zijn er ook gemaakt over de beweging van wonen naar binnenstedelijke ontwikkeling. De bedoeling daarvan is het opzetten van een integrale benadering. Aansluitend aan het coalitieprogramma, wil de provincie vanuit de verschillende disciplines een bijdrage leveren aan het oppakken van projecten die nu niet van de grond komen. Zo kunnen provinciale medewerkers worden ingezet voor de locatie Rijnenburg. Het Bouwfonds is geïnteresseerd in Rijnenburg maar wil daar tegelijkertijd iets doen met een wateropgave en met recreatie. De markt heeft de behoefte om in een veel bredere context met provincie en gemeenten te overleggen. Zo kan er ook een impuls aan de gewenste kwaliteit worden gegeven. Het is duidelijk dat de ontwikkeling van een binnenstedelijke opgave niet eenvoudig is. Men heeft te maken met veel weerstand vanuit bewoners zelf. Zo werd er tien jaar geleden in Nieuwegein een school afgebroken. Daar ligt nu een veldje waar omwonenden hun hond uitlaten. De gemeente wil nu overgaan tot nieuwbouw maar omwonenden willen dat niet omdat het “hun hondenuitlaatveldje” betreft. Dat levert de nodige discussies op. Aan de ene kant is de binnenstedelijke ontwikkeling daar zeer gewenst, aan de andere kant beschouwen omwonenden die locatie als hun eigen veld. Het is zaak dat een overheid toch doorpakt, gelet op de inzet die er was bij de afbraak van de school om iets terug te bouwen wat bijdraagt aan de binnenstedelijke woningbouw. De provincie heeft de taak gemeenten daarbij te ondersteunen. Om die reden is er nu alleen gekozen voor wonen en de binnenstedelijke opgave.

Mevrouw Claus komt terug op de opmerking van de gedeputeerde dat projectontwikkelaars de vraag naar goedkope woningen vanuit de markt wel zullen gaan begrijpen. Zij is bang dat dit niet het geval zal zijn en de vraag is of men dat kan overlaten aan de projectontwikkelaars. Ligt hier geen taak van de provincie? Voorts vraagt zij of er € 10 miljoen of € 15 miljoen beschikbaar is gesteld voor de OMU.

Mevrouw Hoek vraagt de gedeputeerde te reageren op haar eerdere suggesties wat betreft de aanpak van verouderde terreinen, de vergrijzing, Wel Thuis en het clusteren van terreinen met categorieën.

De heer Driehuijs vraagt een reactie op zijn voorstel om de € 10 miljoen in te zetten voor een revolving fund. De PvdA is daar een warm pleitbezorger van. Hij begrijpt dat gedeputeerde De Vries de binnenstedelijke ontwikkeling integraal wil benaderen, samen met de gedeputeerden voor economische zaken en ruimtelijke ordening. Dat vindt de PvdA een goed idee. Dat betekent echter niet dat problemen wat betreft leegstand van kantoren e.d. nu betaald moeten worden uit de portefeuille Wonen. Het is zaak dat de gedeputeerde in het overleg met zijn collega's “wat brengt maar ook wat haalt”. Spreker hoort daar graag een toelichting op. De PvdA vindt de doelgroepen belangrijk. De senioren hebben vaak een opvallend vergelijkbare vraag naar woningen als starters. Spreker vraagt om een nadere uitwerking van het doelgroepenbeleid.

De heer Marchal begrijpt dat de binnenstedelijke ontwikkeling voor alle kernen geldt, zolang het binnen de rode contouren is. Dat is een grote verheldering wat hem betreft. Bij de uitwerking worden kleine kernen en startersleningen meegenomen, zo heeft hij begrepen. Wat de SGP betreft kan de gedeputeerde snel met de concretisering aan de gang. Voordat de concretisering van de kadernota er is, wordt gewezen op de mogelijkheid een verdiepingsslag te maken. De ChristenUnie sprak daar ook over. De vraag is of een verdiepingsslag toegevoegde waarde oplevert in de richting van de Kadernota.

De heer Schaddelee vraagt hoe zijn collega's denken over het organiseren van een hoorzitting.

De voorzitter antwoordt dat zal worden nagegaan of er een hoorzitting of een expertmeeting kan worden georganiseerd tussen nu en de verschijningsdatum van de kadernota.

Mevrouw Jedema vraagt de gedeputeerde om een bevestiging dat het VO PRS, zie pag. 11, niet onder het bestaand kader wordt gevat. Naar het oordeel van D66 moet het hier gaan om een bouwsteen, maar niet om bestaand beleid.

Gedeputeerde De Vries licht toe dat er bij het formuleren van de kadernotitie van wordt uitgegaan dat deze aansluit bij de PRS die in wording is. Het gaat hier wel om een kader dat wordt gekoppeld aan de kadernotitie binnenstedelijke ontwikkeling; dit biedt houvast. Veel zaken komen later bij elkaar in het Ruimtelijk Actieprogramma.

Wat betreft de verdiepingsslag memoreert hij dat er in de planning nog een werkbezoek aan een aantal locaties is opgenomen. Voorafgaand aan het werkbezoek, kan er een verdiepingsslag met een expertmeeting plaatsvinden, zodat de informatie breed wordt gedeeld. G.S. willen daar graag aan meewerken.

Naast Oudewater zijn er ook nog andere locaties die invulling behoeven.

De suggestie van de PvdA om € 10 miljoen in te zetten voor een revolving fund spreekt hem aan. Hij zal dat bij de verdere uitwerking meenemen. Hij weet niet of dat hele bedrag voor een revolving fund zou moeten worden ingezet. Er is voor de OMU apart geld gereserveerd, nl. € 15 miljoen, dat zich nu concentreert op de revitalisering van bedrijventerreinen. De € 10 miljoen die voor binnenstedelijke ontwikkeling is gereserveerd, kan naar een revolving fund of naar andere instrumenten gaan; deze instrumenten zullen in de OMU worden ondergebracht. De OMU wordt dan aangewezen als de uitvoerder van het desbetreffende instrument.

Gedeputeerde De Vries bevestigt de woorden van mevrouw Claus dat het dan eventueel zou kunnen gaan om een fonds van in totaal € 25 miljoen.

Mevrouw Claus verwijst naar pag. 11 waar uitsluitend melding wordt gemaakt van € 10 miljoen terwijl het bedrag van € 15 miljoen hier niet aan de orde komt. Feitelijk gaat het hier om een bedrag van € 25 miljoen en dat levert toch een heel ander beeld op.

Gedeputeerde De Vries benadrukt dat het bedrag van € 15 miljoen uitsluitend bedoeld is voor de revitalisering van bedrijventerreinen. Het bedrag van € 10 miljoen is gelabeld voor de binnenstedelijke opgave. Tussen beide budgetten wordt wel een scheiding aangebracht.

De heer Driehuis memoreert dat gedeputeerde De Vries eerder aangaf dat het budget van € 10 miljoen onderdeel is van een bredere ruimtelijke afweging. Zijn vraag is hoe dat bedrag wordt gelabeld. De PvdA en andere fracties hechten veel belang aan dit onderwerp. Wordt de € 10 miljoen voor wonen/binnenstedelijke ontwikkeling gereserveerd of kan dat bedrag ook voor bedrijventerreinen worden ingezet?

Gedeputeerde De Vries benadrukt dat het bedrag van € 10 miljoen vanuit het coalitieakkoord gelabeld is voor de binnenstedelijke ontwikkeling. De gelden kunnen via een revolving fund, via een garantiestellingregeling of via andere instrumenten worden ingezet. Dat wordt nader uitgewerkt in de concretisering van de kadernota. Hij zal ervoor zorgdragen dat het budget van € 10 miljoen niet voor andere doeleinden zal worden ingezet. De PvdA stelde ook een vraag over de integrale benadering van de portefeuilles; de vrees werd uitgesproken dat Wonen mogelijk ondersneeuwt bij de ruimtelijke ordening en de revitalisering van bedrijventerreinen. Spreker geeft aan dat de beweging van wonen naar binnenstedelijke ontwikkeling wordt gemaakt om zaken aanvullend op elkaar te laten zijn. Wanneer er bv. woningbouwplannen zijn voor het Kwadrant in Maarssen, dan zal er ook iets moeten worden gedaan voor de Noordelijke randweg op het gebied van geluid en milieucontouren. Dan is een combinatie van ruimtelijke ordening, wonen, mobiliteit en economische zaken nodig om de plannen daar te kunnen versterken.

Terugkomend op de vragen van mevrouw Hoek, antwoordt gedeputeerde De Vries dat het programma Wel Thuis eindigt, maar dat de opgedane kennis en kunde nog steeds in huis blijft. Die

expertise staat ter beschikking van de gemeenten die daarvan gebruik willen maken. Een en ander is onderdeel geworden van het Aanjaagteam Wonen. Voorts maakt spreker een scheiding tussen de revitalisering van bedrijventerreinen en de transformatie van kantoren. Wanneer er transformatie van kantoren naar woningen plaatsvindt, dan is men bij de gedeputeerde Wonen aan het juiste adres. De aanpak van de verouderde bedrijventerreinen daarentegen hoort vooral thuis in de commissie MME. De SP vroeg in hoeverre de provincie sturend wil optreden in de bouw van goedkopere woningen. Gedeputeerde De Vries geeft aan dat regionale afstemming het beste instrument is om daarover afspraken te maken, samen met gemeenten, corporaties en ontwikkelaars. Dat kan voor onderdelen van een regio soms pijnlijke keuzes opleveren, wanneer een gemeente van woningbouw wordt uitgesloten, echter, gericht moet worden op het belang van de regio als totaal. Hij kan echter niet toezeggen dat die uitwerking zo precies zal worden overgenomen, maar dat is wel zijn inzet.

De voorzitter rondt de discussie over de startnotitie binnenstedelijke ontwikkeling af.

7. Statenvoorstel Activiteitenplan 2012 Stichting Vrede van Utrecht

De voorzitter verwijst naar de vragen van de heer Kocken en de antwoorden daarop van gedeputeerde Pennarts.

De heer Kocken dankt voor de beantwoording van de schriftelijke vragen van de VVD. De onduidelijkheden zijn daardoor voor een deel weggenomen. Spreker wil twee zaken onderscheiden:

- het besluit over het vrijgeven van geld, volgend uit het coalitieakkoord en de begroting 2012
- het informatieve deel over het activiteitenplan.

De VVD is akkoord met het vrijgeven van het geld. Wat spreker betreft gaat het hier om een sterstuk. Hij neemt de suggestie van de gedeputeerde over om zaken in het statenvoorstel meer uit elkaar te halen en het statenvoorstel in die zin aan te passen. Wat hem betreft wordt de tekst op pag. 6 over Utrecht Culturele Hoofdstad aangepast.

Ten aanzien van het activiteitenplan merkt de heer Kocken het volgende op:

Het is nuttig om een overzicht te hebben van programmadoelen, activiteiten en budget.

Ook is er de behoefte om rond de Vrede van Utrecht meer te gaan werken aan focus en aan profiel.

De viering van de Vrede van Utrecht kan veel betekenen voor het culturele leven in de stad, ook in economische zin. Toch is het jammer dat dit niet te grijpen is een duidelijk onderscheidend iets. Men zou kunnen kijken naar samenwerking met de regio. Spreker was vanmorgen aanwezig bij de vergadering over de Agenda Vitaal Platteland. De gebiedscommissie Kromme Rijn liet weten graag iets te willen doen voor de verbinding tussen stad en ommeland en is bereid daarvoor middelen in te zetten. Dergelijke signalen moeten wat de VVD betreft worden opgepakt. Het zou goed zijn de culturele organisaties bij de Vrede van Utrecht te betrekken, ook in het licht van de rijksbezuiniging per januari 2013. Het risico is dat daar een gat gaat vallen terwijl een deel van de organisaties nodig is voor de programmering. Daar zou een deel van het budget voor moeten worden ingezet. Ook is het goed naar andere financieringsvormen te kijken. De concurrenten zijn bezig met “old school” overheidsfinanciering. Wellicht kan men zich in de provincie Utrecht onderscheiden met cofinanciering en een gezamenlijk optrekken met bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties rondom cultuur. Dergelijke discussies spelen ook al bij natuurbeheer. De provincie zou op dat gebied naar het oordeel van de VVD grote stappen kunnen zetten.

Het bedrijfsleven moet nadrukkelijk bij de organisatie van de Vrede van Utrecht worden betrokken.

Er is een mooie counsel maar deze moet actief worden ingezet. De indruk bestaat dat de projectorganisatie erg ambtelijk is samengesteld waardoor de focus opnieuw op de overheid wordt gericht. Hij roept G.S. op een en ander mee te nemen in het overleg met de Stichting.

Wat de VVD betreft, gaat het hier om een sterstuk.

De heer Driehuijs laat weten dat de PvdA het idee van de Vrede van Utrecht steunt. Wel is het goed daarin een tweedeling aan te brengen, zoals door de VVD werd bepleit. Er moet een vertaling komen uit het coalitieakkoord en eerdere besluiten, om nu voor de Vrede van Utrecht een bedrag van € 1,5 miljoen uit te trekken. Dat is veel geld, afgezet tegen de andere zaken die niet meer gebeuren. Het is dan ook van groot belang de meerwaarde van de Vrede van Utrecht duidelijk te maken. Dat is nu nog onvoldoende het geval. Utrecht kan zich hiermee gaan manifesteren en zich daarmee ook na 2018 in de markt zetten. Wat betreft het bidbook 2018 wordt gemeld dat de selectiecriteria betrekking hebben op het verbreden, hoe de regio erbij wordt betrokken en hoe “gewone burgers” worden bereikt. Die beweging moet al in 2012 van start gaan. Daar ligt nu nog een lacune die moet worden ingevuld. Spreker meent dat inwoners van Oudewater of van Soesterberg nog geen idee hebben wat er in 2013 gebeurt in het kader van de Vrede van Utrecht. Het is een uitdaging om het programma zinvol te maken en te verantwoorden dat daar € 1,5 miljoen aan wordt uitgegeven. De PvdA roept G.S. op dit uit te dragen, te verbreden en de “gewone mensen” erbij te betrekken. Het mag hier niet gaan om een elitaire cultureel feestje. In 2012 moet er volgens het bidbook 2018 in dat opzicht al een behoorlijke stap worden gezet. De documenten die zullen verschijnen, moeten op draagvlak kunnen rekenen en moeten aansluiten bij hetgeen in Europa gewenst is, zonder de eigen uniciteit te verliezen. Wat betreft de vormgeving van de presentatie, constateert spreker dat deze erg Nederlands is met hardroze en zwarte kleuren maar daarvoor krijgt men in Duitsland de handen niet op elkaar. Nagedacht moet worden over de vraag hoe de stichting zich gaat promoten. Wat hem betreft mag de vormgeving wat “romantischer” worden, omdat dit meer aansluit bij de beleving van de overige Europese landen. Wanneer de huidige moderne vormgeving wordt gehandhaafd, dan is men wat betreft de verkiezing van culturele hoofdstad naar het oordeel van de heer Driehuijs kansloos. Voor het overige steunt de PvdA dit voorstel.

Mevrouw Maasdam merkt op dat voorliggend stuk tot enige verwarring leidde omdat de indruk bestond dat het activiteitenplan moest worden goedgekeurd om het geld vrij te spelen. Met dank aan de VVD is daarover inmiddels duidelijkheid gegeven. Het gaat vooral om een technische vraag, nl. het vrijspelen van de reservegelden. Het CDA kan daarmee instemmen. Het activiteitenplan ligt ter kennisneming voor. De begroting bedraagt € 5,5 miljoen en de beheerskosten bedragen € 6 ton. De personeelskosten komen uit op € 1,6 miljoen. Zij vraagt of dat betekent dat de overhead op 40% uitkomt. Het CDA stemt in met eerdere opmerkingen van fracties dat de relatie tussen stad en regio meer zichtbaar moet worden gemaakt. De regio's moeten nadrukkelijker bij het programma van de Vrede van Utrecht worden betrokken. Ook de betrokkenheid van het bedrijfsleven kan actiever worden ingezet. Zij begrijpt dat er dienaangaande al de nodige stappen worden gezet.

Mevrouw Versteeg laat weten dat de antwoorden op de vragen van de heer Kocken verhelderend zijn geweest. In het antwoord op vraag 7 van de heer Kocken over het Soesterbergfestival komt naar voren dat de komende jaren worden gebruikt om de ambitie en haalbaarheid van de voortzetting van het jaarlijkse festival op de vliegbasis Soesterberg te onderzoeken. D66 pleit ervoor dat te betrekken bij het nog op te stellen kader voor festivals. Voorts is het de vraag hoe de Vrede van Utrecht zich gaat voorbereiden op de mogelijkheid dat de kandidatuurstelling Europese Culturele Hoofdstad niet wordt binnengehaald. Hoe snel kan het aantal fte's van de Stichting dan worden afgebouwd? D66 voelt er niets voor om daarvoor t.z.t. extra frictiekosten op te hoesten. D66 vindt het in het kader van de Vrede van Utrecht jammer dat de kunst en cultuur teveel gericht is op de meer ingewijden. De burgers die meer van pop en volkscultuur houden, vinden in dit programma onvoldoende aansluiting. D66 heeft dat ook altijd uitgedragen. Overigens valt dit de Stichting Vrede van Utrecht niet te verwijten. In principe hebben P.S. in vorige perioden de kaders en de doelstellingen vastgesteld. De activiteiten die de Vrede van Utrecht daarop baseert, sluiten aan

op die doelstellingen. Toch betekent dit dat het jaar 2013 zo geen feestje wordt voor alle inwoners van de provincie Utrecht. Zij pleit ervoor hier toch meer aandacht aan te besteden. Voorts verzoekt zij G.S. er bij de Stichting Vrede van Utrecht op aan te dringen dat enige soberheid moet worden betracht in het organiseren van bijeenkomsten en waar het kan bij drukwerk, gezien de huidige economische tijd, ondanks de behoorlijke budgetten die destijds zijn uitgetrokken voor de Vrede van Utrecht. Het is belangrijk dat de provincie daar op toeziet. Andere economische tijden vragen om een andere insteek in dit opzicht. D66 gaat akkoord met het vrijmaken van € 1,5 miljoen voor dit programma. Haar fractie ziet het belang in van 2013 en van de kandidatuurstelling Culturele hoofdstad 2018. Wel blijft haar fractie dit kritisch volgen. Met spanning wordt het bidbook tegemoet gezien.

De heer Van Hees verwijst naar het activiteitenplan van de Vrede van Utrecht. Het voorstel op zich is een compliment waard; het bestuur kan geen inconsistentie worden verweten. Het bestuur is buitengewoon eerlijk. Dit project betreft een “kosmopolitisch prestigefeestje. De Eurofiele cultureel marxisten van D66 en GroenLinks weten wat goed is voor het volk en dat maken ze ook bekend. Deze bestuurlijke elite ziet de blauwe Europese vlag wapperen en Henk en Ingrid zien het hele jaar al sterretjes. Ook Utrecht heeft inmiddels wijken die ’s avonds gemedend worden en waar homo’s moeten wegvlugten. Hij is benieuwd hoe die wijken er in 2018 uit zullen zien.”

Mevrouw Nap memoreert de woorden van D66 dat de Vrede van Utrecht juist een feestje voor de gewone burger moet zijn, ook voor degenen die van pop en volkscultuur houden. Zij vindt de aanval van de PVV op D66 en GroenLinks vreemd.

De heer Van Hees vraagt mevrouw Versteeg of zij haar standpunt ook wil kenbaar maken aan de landelijke fractie van D66.

Mevrouw Versteeg antwoordt dat het nu gaat om de Vrede van Utrecht. Discussie daarover hoort niet in thuis in de Tweede Kamer maar in het provinciehuis van Utrecht. D66 heeft in de afgelopen jaren steeds hetzelfde uitgedragen over de Vrede van Utrecht, nl. dat dit een feest voor iedereen moet zijn: met dat standpunt wordt de heer Van Hees op zijn wenken bediend. De PVV maakt een karikatuur van D66 wanneer gesteld wordt dat D66 cultuur alleen maar voor de elite wil.

De heer Van Hees vervolgt dat het naar het oordeel van de PVV zeer discutabel is of de Vrede van Utrecht wel een kerntaak van de provincie is. In het plan van aanpak komen woorden voor als “transculturalisme”, “superdiversiteit” e.d. Hij weet niet wat de doorsneeburger daar aan heeft. De Vrede van Utrecht lijkt op een groot links feestje.

De publieksinkomsten voor 2012 zijn gering, zo constateert hij. Zijn vraag is of er meer op publieksinkomsten kan worden ingezet. De leerstoel van de Vrede van Utrecht is toegekend aan hoogleraar prof.dr. Koskenniemi. Realiseren G.S. van Utrecht zich dat hiermee een politiek statement wordt gemaakt? Iedere seconde dat hij hier spreekt, geeft het rijk honderden euro’s meer uit dan er binnenkomen. Eind 2012 zal de EU schuld oplopen naar € 407 miljard. Dat is een record. Wat doen G.S. van Utrecht? Zij proberen in het centrum van de belangstelling te geraken van een politieke Unie die nog nooit zo’n laag draagvlak kende. Op 19 september 2011 publiceerde TNS NIPO een onderzoek waaruit bleek dat het aantal sterke “EU believers” is gehalveerd ten opzichte van twee jaar geleden. Zelfs ten tijde van de vorige dip in 2005, het jaar waarin het Nederlandse volk de Europese grondwet afwees, was de Nederlandse steun voor het EU lidmaatschap groter dan nu. De heer Schaddelee zet uiteen dat de ChristenUnie geen echte fan van Europa is. Toch vraagt hij zich af waar het gefoeter van de PVV op Europa terug te vinden is in het voorstel ten aanzien van de Vrede van Utrecht. Hij ziet het verband daartussen niet.

De heer Van Hees vraagt de gedeputeerde of ze imagoschade voorziet in het geval de stad Utrecht de titel van culturele hoofdstad 2018 krijgt toebedeeld. Pas in december 2011 heeft de Nederlandse overheid een oproep gedaan aan de steden om zich kandidaat te stellen. Hier ligt een goede escape. De PVV roept op met dit programma te stoppen en zich als provincie vooral op de kerntaken te gaan

richten. Hij vraagt collega Boelhouwer de stekker uit het programma Vrede van Utrecht te trekken. De PVV wil geen cent meer aan dit programma uitgeven.

Mevrouw Boelhouwer merkt op dat zij een toneelstuk met stekkers achterwege zal laten. Daar is zij geen fan van. Zij laat voorts weten dat GroenLinks voorliggend voorstel steunt om een bedrag van € 1,5 miljoen beschikbaar te stellen voor de Vrede van Utrecht. Wel heeft zij enkele vragen. GroenLinks roept G.S. op verder te gaan werken aan draagvlak bij een groot publiek, zoals ook werd bepleit door de PvdA, D66 en de VVD. In het activiteitenplan zijn er de nodige resultaten te lezen. Die resultaten moeten worden gebruikt en zichtbaar worden gemaakt op weg naar het eindresultaat. Zij doelt bv. op de samenwerking met vele burgers en instellingen. Dat is beslist niet alleen maar elitair. Zij roept de organisatie Vrede van Utrecht op achter de schermen vandaan te komen en zich met dit programma meer zichtbaar te maken. Uit het activiteitenplan blijkt dat dit ook aan het einde van dit jaar gaat gebeuren. Voorts is zij erover verbaasd dat de viering van de Vrede van Utrecht, waar alles mee begonnen is, nu een tweede hoofddoelstelling is geworden. Zij vraagt wat daarvan de reden is. Het programma moet naar het oordeel van GroenLinks voor een breed publiek toegankelijk zijn; het mag geen stadsfeestje worden.

Mevrouw Claus laat weten dat de SP dit statenvoorstel niet zal steunen. De gelden voor de culturele hoofdstad wil de SP liever besteden aan cultuur waar alle bewoners zich bij betrokken voelen en eraan mee kunnen doen. Ten aanzien van de vliegbasis Soesterberg merkt zij op dat G.S. de ambitie hebben dat festival na 2013 jaarlijks te laten terugkeren. Niet duidelijk is op welke manier dat dan zou gaan. De SP vreest voor kapitaalvernietiging. Zij vraagt naar de plannen met dit festivalterrein na 2013.

De heer Schaddelee deelt mede dat het voorstel over de Vrede van Utrecht op zich wel de sympathie heeft van de ChristenUnie, juist omdat het niet voor de massa is maar voor de fijnproevers. De PVV komt altijd op voor de nationale identiteit. Juist nu is er een link te vinden tussen het programma van de Vrede van Utrecht en de nationale historie.

De heer Van Hees benadrukt dat de Vrede van Utrecht geen kerntaak is van de provincie. Ook draagt het activiteitenplan niet bij aan de nationale Nederlandse culturele identiteit, gelet op 400 jaar betrekkingen met Turkije en andere multiculturele evenementen. Overigens mag dat, maar de PVV vindt dat geen provinciale kerntaak.

De heer Schaddelee wijst erop dat een belangrijke gebeurtenis uit de historie gebruikt wordt als kapstok voor culturele festiviteiten. De ChristenUnie is daarvan een voorstander. Ten aanzien van hoofdstuk 8 van het activiteitenplan merkt hij op dat de Vrede van Utrecht een aansprekend boegbeeld voor het grote publiek mist, wellicht een soort ambassadeur. Daar zou over nagedacht moeten worden. Sinds 2008 is ervoor gekozen meerdere organisaties te laten participeren. Daardoor wordt het programma verbreed maar het risico is wel dat men wat onzichtbaar wordt. Zijn suggestie is na te denken over meer zichtbaarheid van de Vrede van Utrecht.

De heer Marchal gaat ervan uit dat het standpunt van de SGP over de Vrede van Utrecht inmiddels wel bekend zal zijn. Waardering heeft hij voor het enthousiasme en het activiteitenplan. Het gedenken en herdenken van de Vrede van Utrecht vindt zijn fractie een goede zaak omdat zo wordt stilgestaan hoe Gods hand de geschiedenis schrijft; feitelijk kan men daar nooit teveel bij stilstaan. De SGP wil een en ander graag in historisch perspectief bezien. Het plan bevat ook onderdelen die zijn fractie niet kan steunen; theater, dans e.d. De SGP is overigens geen saaie partij maar heeft dergelijke zaken niet nodig om van het leven te kunnen genieten.

Ook is zijn fractie geen voorstander van activiteiten op de zondag. In het programma gaat veel geld om. Wat de SGP betreft zou het budget wat lager mogen zijn, zeker in tijden van bezuinigingen.

Beter ware het geld uit deze pot te reserveren voor jeugdzorg, monumenten en woningbouw. Overigens heeft de SGP dat ook al bij de begrotingsbehandeling gewisseld. De ambitie om culturele hoofdstad van Europa te worden in 2018 is voor de SGP een brug te ver. Andere fracties menen dat het mogelijk een elitair feestje gaat worden. Ook de SGP kreeg al lezende dat gevoel. Is dit wel een aansprekend programma voor de doorsnee provinciale burger? Is dit een programma voor een doorsnee Langbroekse jongen? Dat is niet het geval. Hij vraagt hier aandacht voor. Voorts vraagt hij naar de revenu van deze investering; meer onderbouwing is wenselijk. De conclusie van de SGP is dat niet met dit voorstel kan worden ingestemd. De heer Joustra laat weten dat dit programma hem als doorsnee Langbroekse jongen wel aanspreekt. De heer Marchal vindt de heer Joustra geen doorsnee jongere uit Langbroek.

Mevrouw Hoek memoreert dat men hier te maken heeft met een rijdende trein en met een programma waarin al veel geld is geïnvesteerd. 50PLUS ziet wel de voordelen van het programma Vrede van Utrecht, ook op economisch gebied. De naamsbekendheid van Utrecht wordt met dit programma verhoogd. Er wordt nu een extra budget van € 1,5 miljoen gevraagd. Zij vraagt of er in de toekomst nog meer geld nodig zal zijn. Dat is nu nog onbekend en dat vindt zij wel zorgelijk, temeer daar vele culturele organisaties gekort worden en de wanhoop nabij zijn. O.a. verwijst zij naar de brandbrief van Holland Opera; zo zijn er velen. Waar mogelijk zouden de provinciale culturele organisaties bij de Vrede van Utrecht moeten worden betrokken: bij het programma en bij de optredens. Zij pleit ervoor het geld, dat nu besteed wordt aan de verkiezing van culturele hoofdstad 2018, later (dus na 2018) weer in te zetten voor culturele programma's in de gehele provincie Utrecht.

Gedeputeerde Pennarts memoreert dat P.S. de vraag wordt voorgelegd een besluit te nemen ten aanzien van het budget voor de Vrede van Utrecht. Het programma is ter kennisname naar de commissie doorgestuurd om helderheid te geven over de activiteiten van het programma van de Vrede van Utrecht. Het is een goede zaak dat een en ander aan de hand van de vragen van de VVD nader kon worden toegelicht. Het is met een cultuurprogramma als de Vrede van Utrecht net als met voetbal. Iedereen heeft daar een mening over en het is logisch dat niet iedereen op één lijn zit. De vragen over de Vrede van Utrecht komen uitgebreid aan bod tijdens de bijeenkomst van 13 december, waarin P.S. en de raadsleden van de stad worden geïnformeerd over de plannen. Er is daar gelegenheid om ideeën uit te wisselen.

De fracties pleiten ervoor de regio's nadrukkelijk bij de plannen Vrede van Utrecht te betrekken; het mag niet alleen een feestje zijn van de stad. Spreekster stelt dat het hier niet gaat om alleen maar een feestje van de stad Utrecht. Het gaat hier om een feest van stad en regio. Wel zal er enige disbalans optreden in de activiteiten voor het komende jaar, omdat de provincie een kleinere bijdrage levert aan de Vrede van Utrecht, terwijl de stad Utrecht een bedrag van € 2.1 miljoen voor het programma blijft inzetten. Gepleit wordt voor het betrekken van het bedrijfsleven bij het programma, niet alleen in de vorm van een counsel. Bedrijven kunnen inhaken met hun relatiebeheer op de counsel. Ook wordt met bedrijven gekeken naar financiering, cofinanciering of alternatieve financiering. Actief wordt daar over nagedacht. In het huidige economische klimaat is het noodzakelijk geworden om samen met het bedrijfsleven activiteiten te ontwikkelen. Dat is nadrukkelijk een onderwerp van aandacht. Opgemerkt werd dat er op cultuur wordt bezuinigd maar dat wordt doorgegaan met de Vrede van Utrecht. Zij kan zich die opmerking wel voorstellen. De keuze voor cultuur de komende periode is ook gebaseerd op een gedachtegang. De provincie zet in op regiobrede activiteiten. Wat heel specifiek bij gemeenten hoort, laat de provincie ook daar. De Vrede van Utrecht dient een regionaal doel en is de opmaat naar de culturele hoofdstad met een regionale uitstraling. Daar ligt dus een provinciale taak. Met de Vrede van Utrecht wordt tegelijkertijd geïnvesteerd in een cultureel netwerk en in het zichtbaar maken van culturele activiteiten. Dat biedt een paraplu waaronder activiteiten zich kunnen scharen zodat men met elkaar de meerwaarde kan gebruiken. Dat geldt ook

voor culturele instellingen die nu een zware tijd doormaken. De Vrede van Utrecht is een middel en een versneller om met elkaar meer zichtbaarheid te bereiken. Ook in deze tijd is de Vrede van Utrecht een zinvolle provinciale activiteit die tevens bijdraagt aan de wens vanuit het coalitieakkoord om cultuur in de regio als een economische verantwoording te zien. Het is juist dat er in het programma voor Soesterberg een miljoen euro wordt geïnvesteerd. Het gaat hier om een cofinancieringsbedrag. De aanschaf van de vliegbasis Soesterberg heeft gezorgd voor hardware maar om deze locatie te laten leven, toegankelijk te maken en beleveniswaarde te geven, is er ook investering in de content nodig. Dat is wat hier gebeurt. Het gaat niet alleen om het organiseren van een festival maar vooral om het realiseren van infrastructuur waardoor de basis beter toegankelijk wordt. Het is meer dan alleen maar een wandel- en natuurgebied. De vliegbasis wordt ook een cultureel gebied waardoor het bijzondere van die locatie nog eens extra wordt benadrukt. De investeringen in de vliegbasis Soesterberg overstijgen daarmee de doelstelling van de Vrede van Utrecht. Die investeringen blijven over een lange periode rendement geven.

De heer Driehuijs begrijpt dat de gedeputeerde het festival op de vliegbasis Soesterberg als een belangrijke regionale activiteit aanduidt. Zijn vraag is hoe dat valt te materialiseren. Hoe kan aan iemand in Oudewater worden uitgelegd dat alle inwoners van Utrecht beter worden van het Vrede van Utrecht programma? Er is een beweging gaande ten aanzien van de provinciale kerntaken waardoor bepaalde taken niet langer door de provincie worden uitgevoerd. Komt het nog wel geloofwaardig over wanneer ergens een etiket op wordt geplakt en zelfs het wandelgebied bij Soesterberg wordt gekoppeld aan de Vrede van Utrecht?

Gedeputeerde Pennarts heeft niet de bedoeling het wandelgebied van Soesterberg aan de Vrede van Utrecht op te hangen. Het gaat hier om een investering in de vliegbasis Soesterberg die ook wordt gekoppeld aan de Vrede van Utrecht, wat betreft het festival De Basis, maar het gaat verder dan dat. Het gaat erom dat het bijzondere gebied lading en betekenis krijgt. De investering reikt verder dan de korte termijn van het festival Soesterberg.

Zij zou overigens niet kunnen vertellen wat men in Oudewater vindt van de vrede van Utrecht. Wel vindt zij het bijzonder dat de gebiedscommissie De Utrechtse Waarden in wil haken op het concept van de Vrede van Utrecht als opmaat naar de culturele hoofdstad om zo de eigen regio zichtbaar te maken en mee te laten profiteren van de activiteiten die de Vrede van Utrecht en de Culturele hoofdstad met zich meebrengen. De provincie heeft 1,2 miljoen inwoners en een kwart daarvan woont in de stad Utrecht. Het programma is op dorpsniveau en kleine kernenniveau niet altijd zo zichtbaar hoewel de gebiedscommissies willen aanhaken bij de Vrede van Utrecht.

De heer Kocken vraagt of de bijdrage van de provincie in de uitgaven van de Vrede van Utrecht alleen besteed wordt aan delen buiten de stad Utrecht. Gedeputeerde Pennarts bevestigt dat de bijdrage van de provincie in principe wordt besteed aan activiteiten buiten de stad. De bijdrage van de stad wordt besteed aan activiteiten in de stad. De bijdrage van de provincie voor 2012 wordt wat kleiner en op grond daarvan zijn de regionale ambities wat bijgesteld.

De heer Driehuijs vindt de reactie van gedeputeerde Pennarts behartenswaardig. De vraag blijft wel hoe het programma breder kan worden getrokken en hoe de betrokkenheid van mensen kan worden vergroot. Hij krijgt daar nog steeds geen gevoel bij hoe dat gaat gebeuren. De communicatie volgens het statenvoorstel en het activiteitenplan van de Stichting werkt daar ook niet aan mee. Gemeld wordt dat de communicatie via de G.S.-flits zal verlopen; het bereik daarvan buiten het provinciehuis is echter nihil. In het voorstel staat dat nagegaan wordt of er van het festival Soesterberg een jaarlijks terugkerend festival kan worden gemaakt. Terecht vroeg D66 om dat terug te zien in een breder kader voor festivals.

Gedeputeerde Pennarts meent dat realisme nodig is in het bereik van de Vrede van Utrecht. Het gaat inderdaad om heel veel geld. Het programma wordt gekoppeld aan ambitieuze doelstellingen. Het rendement van de investering kan niet zijn dat alle inwoners van de provincie “achter de kar van de

Vrede van Utrecht zullen lopen”. Dat is geen realistische verwachting. Tegelijkertijd mag het hier niet om een elitair feestje gaan en dat is het ook niet. In de stad gaat het nadrukkelijk om cultuur in de wijk, het op gang brengen van dialogen en mensen met elkaar in contact brengen met cultuur als drager. Ingezet wordt op het tot stand brengen van een infrastructuur waar heel veel mensen indirect van profiteren.

Mevrouw Versteeg begrijpt van de gedeputeerde dat het geen elitair feestje wordt en dat er veel activiteiten in de wijk worden gedaan. Het feit dat er in de wijk zaken gebeuren met burgers die te maken hebben met cultuur en kunst wil echter niet zeggen dat dus alle inwoners worden bereikt. Spreekster doelde eerder op massacommunicatie, CD's die veel worden beluisterd, de popcultuur en de volkscultuur en dat alles mist zij in de programmering van de Vrede van Utrecht. Die dragers (zoals Marco Borsato of Jan Smit) van kunst worden niet benut en dat vindt zij een gemiste kans. Overigens is dat geen verwijt aan de Stichting Vrede van Utrecht. Het is inherent aan de doelstellingen die in het verleden door P.S. zijn vastgesteld. Zij blijft dat een manco vinden aan het programma van de Vrede van Utrecht: zo wordt het geen feest voor alle Utrechters.

Gedeputeerde Pennarts verschilt daarover van mening met D66. Inderdaad zijn Marco Borsato of Jan Smit niet in de programmering opgenomen. De doelstelling is dat er met de Vrede van Utrecht een netwerk ontstaat waarmee cultuur een stap verder komt, ook als opmaat naar de culturele hoofdstad 2018. Dat alles moet leiden tot een bredere, sterkere culturele sector. Op 13 december wil zij graag doorpraten over de verwachtingen ten aanzien van de Vrede van Utrecht. Zij beaamt dat er in het verleden doelstellingen voor de Vrede van Utrecht zijn vastgesteld waarmee nu wordt voortgegaan. Dat moet leiden tot een breed cultureel aanbod maar het is geen volksfeest in de brede zin van het woord zoals Koninginnedag of een weilandfeest.

Mevrouw Versteeg vindt het belangrijk om gezamenlijk vast te stellen dat de Vrede van Utrecht geen feest is voor alle Utrechters maar een groot cultureel festijn. Dan dekt het evenement de lading beter.

Gedeputeerde Pennarts wil graag nogmaals de doelstellingen gezamenlijk vaststellen voor de Vrede van Utrecht en hoe ver men daarmee is gekomen om ook de verwachtingen, die in de loop der tijd uiteen zijn gaan lopen, realistisch te houden en teleurstellingen te voorkomen. Kijkend naar de doelstellingen van de Vrede van Utrecht in relatie tot hetgeen er nu gebeurt, is het onterecht te stellen dat de Vrede van Utrecht een elitair feestje zou zijn. Het is goed daar op 13 december specifieker over van gedachten te wisselen.

Voorts laat gedeputeerde Pennarts weten dat zij schriftelijk zal terugkomen op vragen over:

- een overzicht van programmadoelen, activiteiten en budget
- bedragen uit de begroting
- plannen met het terrein Soesterberg na 2013
- de afbouw van de organisatie als de culturele hoofdstad 2018 niet doorgaat.
- de soberheid die moet worden betracht in uitstraling en drukwerk. Zij zal dat punt meenemen in het overleg met de stichting.

De heer Van Hees vraagt of het heffen van entreegelden bespreekbaar is, immers, de inkomsten in 2012 zijn erg laag.

Gedeputeerde Pennarts signaleert dat de Vrede van Utrecht voor een breed publiek toegankelijk wil zijn en dat om die reden getracht wordt de entreegelden laag te houden. Overigens zijn er wel activiteiten van de Vrede van Utrecht waarvoor entreegelden worden geheven.

De heer Marchal vindt de historische context van het geheel vrij mager uit de verf komen. Kan dat nadrukkelijker naar voren komen? Ook vraagt hij of er voorzien is in een scholenpakket zodat de Vrede van Utrecht in alle scholen van de provincie aandacht krijgt. Gedeputeerde Pennarts

antwoordt dat er een scholenpakket beschikbaar is; dat wordt via Kunst Centraal verspreid. De Vrede van Utrecht is op een historisch uitgangspunt gebaseerd, nl. dat Europa voor het eerst via dialoog in 1713 tot vrede is gekomen. Het is haar gebleken dat dit in Nederland minder leeft dan elders in Europa. De historische component in het programma van de Vrede van Utrecht wordt naar haar mening vrij uitgebreid benadrukt.

De voorzitter rondt de behandeling van dit agendapunt af.

De VVD pleit ervoor in de P.S.-vergadering wat betreft dit agendapunt met een stemverklaring te werken.

De heer Van Hees laat weten dat de PVV tegen dit voorstel zal stemmen. Zijn fractie neemt in de P.S.-vergadering genoegen met een stemverklaring.

Mevrouw Claus laat weten dat ook zij instemt met het geven van een stemverklaring in P.S.

De heer Marchal vraagt of er bij het geven van stemverklaringen nog wel een mogelijkheid is om een motie in te dienen, wanneer dat wenselijk wordt geacht.

De voorzitter antwoordt dat in dat geval wel moet worden gekozen voor behandeling van het voorstel in P.S.

Gehoord alle reacties, constateert de voorzitter dat het hier in principe om een sterstuk gaat, tenzij de SGP daarvan afziet.

8. Eindevaluatie knelpuntenpot woningbouwstagnatie

Ter kennisname.

9. Statutenwijziging stichting Vrede van utrecht

Ter kennisname.

10. Cliënten ontmoeten statenleden 2010

Ter kennisname.

11. Sluiting

De voorzitter merkt op dat er voor visievorming over de jeugdzorg een werkgroep zal worden samengesteld uit de 6 aanmeldingen van commissieleden. Deze commissieleden zullen t.z.t. een uitnodiging voor een vergadering krijgen. Als een enkeling verhinderd is, is dat geen probleem gezien de ruime bemensing van de werkgroep.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.